Redegørelse fra arbejdsgruppen vedrørende den skattemæssige behandling af kursgevinster og kurstab på valuta

BETÆNKNING NR. 753
KØBENHAVN 1975

Indholdsfortegnelse

side

I. Indledning 5

II. Arbejdsgruppens indstilling 7

III. Lån og kreditter vedrørende den løbende samhandel mellem Danmark og udlandet 11

A. Størrelse og betalingssædvaner 11

B. Samtidighed mellem pengeoverførsler til eller fra udlandet og erlæggelse af varer eller tjenesteydelser 16

G. Ikke samtidighed mellem ydelse og modydelse 16

1. Opgørelsen af den skattepligtige indkomst og formue efter den gældende skattelovgivning og den dertil knyttede praksis 17

2. Mulighed for sikring mod valutakursændringer 23

IV, Lån og kreditter, der ikke vedrører den løbende samhandel med udlandet 35

A. Finanslån 35

B. Lån og kreditter af personlig,ikke-erhvervsmæssig karakter 43

V. Arbejdsgruppens overvejelser 45

side

BILAG.

Bilag 1. Eksempel på tabsberegning ved kurssikring ved eksportkreditrådet . . . 55

Bilag 2. Regler i udlandet for beskatning af kurstab og kursgevinst på lån og tilgodehavender i fremmed valuta . . . 56
A. Norge . . . 56
B. Sverige . . . 69

Bilag 3. Skøn over betydningen af eventuelle nye skatteregler for skatteprovenuet . . . 70

Bilag 4. Overtrædelse af valutabestemmelserne . . . 77

Bilag 5. Betalingsanmeldelser til Nationalbanken . . . 80

I. Indledning.

Ved skrivelse af 29. august 1975 nedsatte skattedepartementet en arbejdsgruppe med følgende kommissorium:

"Efter den gældende lovgivning skal fortjeneste eller tab på udenlandsk valuta under visse omstændigheder medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst.

De skattelignende myndigheder har tidligere indtaget det standpunkt, at kursgevinst og kurstab på trediemands-finansiering af varemellemværender med udenlandske aftagere eller leverandørere måtte påvirke indkomstopgørelsen, når det klart kunne fastslås, at finansieringen udelukkende var sket med henblik på varemellemværendet.

Ligningsdirektoratet er imidlertid nu af den opfattelse, at kursgevinster på lån til finansiering af en erhvervsdrivendes virksomhed, selvom finansieringen sker ved lån, der alene er bestemt til og har været anvendt ved varemellemværender, må være indkomstopgørelsen uvedkommende, og at det ved vareindkøb alene er kursændringer på den enkelte leverandørkredit, der vedrører indkomstopgørelsen.

Denne opfattelse har landsskatteretten tiltrådt ved en kendelse af 19. juni 1974 (LSR.I 1969/7o nr. 11.137).

Denne tilsyneladende begrænsning i retten til at fratrække kurstab på udenlandsk valuta er blevet kritiseret fra forskellig side. Spørgsmålet blev således rejst i folketinget af folketingsmand Jens Møller (KF) i et spørgsmål til finansministeren den 16. oktober 1974, ligesom forholdet blev berørt under behandlingen af det af folketingsmand 1b Stetter (C) stillede spørgsmål til mini-

steren for skatter og afgifter den 23.april 1975. Endelig har folketingsmand Mogens Glistrup (FP) m.fl. fremsat forslag til lov om beskatning af agio. Den rejste kritik må navnlig ses på baggrund af det betydelige omfang, erhvervenes udlandslån i de senere år har fået.

På denne baggrund skal man anmode arbejdsgruppen om at undersøge, om det i et samarbejde mellem pengeinstitutterne og de skattelignende myndigheder med hjemmel i den gældende skattelovgivning er muligt i videre omfang end hidtil at inddrage kursgevinster og kurstab på udenlandske tilgodehavender og lån under beskatning."

Den 5.september 1975 anmodede ministeren for skatter og afgifter om, at de såialdte finanslån inddrages under arbejdsgruppens overvejelser.

Til medlemmer af arbejdsgruppen blev udpeget:

Ekspeditionssekretær 0. Skau Wogensen, skattedepartementet, (formand).

Sekretær Hans Denkov, Danmarks Nationalbank,

Underdirektør Poul Mathiesen, A/S Kjøbenhavns Handelsbank, udpeget af Den Danske Bankforening.

Fuldmægtig Hedeman Olsen, handelsministeriet,

Vicedirektør Georg Å. Schwedler, FællesbanKen for Danmarks Sparekasser, udpeget af Danmarks Sparekasseforening.

Kontorchef M.O.Østergaard, statens ligningsdirektorat.

Efter at arbejdsgruppen fik udvidet sit kommissorium, blev som medlem udpeget:

Fuldmægtig 01e Zacchi, økonomiministeriet, Det økonomiske sekretariat.

Arbejdsgruppens sekretær har været fuldmægtig Peter Taarnhøj. skattedepartementet.

Arbejdsgruppen har holdt lo møder.

Arbejdsgruppens redegørelse fremlægges hermed.

København, den 17. oktober 1975.

Hans Denkov Poul Mathiesen Hedeman Olsen

Georg A. Schwedler 0. Skau Wogensen (formand)

M.O.Østergaard 01e Zacchi

Peter Taarnhøj

II« Arbejdsgruppens indstilling;.

Med udgangspunkt i de i kapitel V foretagne overvejelser, har arbejdsgruppen fundet det hensigtsmæssigt i sin indstilling vedrørende den skattemæssige "behandling af valutakursgevinster og -tab at foretage en opdeling i de kommercielle lån og tilgodehavender, der vedrører virksomhedens løbende drift,og andre lån og tilgodehavender i udenlandsk mønt.

Kommercielle lån og tilgodehavender i fremmed valuta, der vedrører løbende drift af virksomheder.

Den gældende praksis, hvorefter der kun er ret til ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst at fradrage valutakurstab, der har direkte forbindelse med leverandørkreditter, kan afskære virksomheder fra at opnå fradrag for valutakurstab, hvor eksport- eller importforretninger er finansieret på anden måde, f.eks. ved finansiering fra trediemand.

Denne forskel kan efter arbejdsgruppens opfattelse give temmelig tilfældige resultater.

Virksomheder, der er fortroligemed den gældende ligningspraksis på dette område,vil kunne indrette sig på den direkte finansieringsform, som giver adgang til at fradrage et konstateret valutakurstab, der indtræffer i den løbende samhandel med udlandet.

Arbejdsgruppen finder det derfor rimeligt, at der allerede med virkning for det førstkommende indkomstår ved en instruks til de skattelignende myndigheder indrømmes adgang til fradrag for valutakurstab på alle kommercielle lån og tilgodehavender, der vedrører den løbende drift af en erhvervsvirksomhed.

Til gengæld finder arbejdsgruppen det rimeligt, at valuta-kursgevinster på tilsvarende lån og tilgodehavender beskattes.

Efirer arbejdsgruppens skøn er der tilstrækkelig hjemmel i de gældende bestemmelser i skattelovgivningen til, at en instruks fra statens ligningsdirektorat og ligningsrådet til de skatte-lignende myndigheder om en sådan udvidelse af området for beskat-ning af valutakursgevinster og valutakurstab vil kunne få virkning allerede ved ligningen for det kommende indkomstår.

Arbejdsgruppen bedømmer det dog som usikkert i hvilket omfang, der vil blive gjort indsigelse imod en videregående beskatning af valutakursgevinster på udenlandske lån og tilgodehavender, der alene støttes på en administrativ forskrift.

Det må derfor tilrådes, at der ved en tilføjelse til lignings-loven søges tilvejebragt en direkte lovhjemmel.

Arbejdsgruppen har ikke fundet, at der er noget særskilt behov for et yderligere ligningsmæssigt kontrolapparat. Det har således været overvejet, om det ville være formålstjenligt ved en ændring c.f valutalovgivningen at bestemme, at lån og tilgodehavender føres på særskilte konti i pengeinstitutterne, således at kontoudtog ud-visende hver enkelt betaling til og fra udlandet kunne anvendes ved den ligningsmæssige kontrol.

Arbejdsgruppen er imidlertid enig i, at en særskilt kontering i pengeinstitutterne af alle betalinger til og fra udlandet ville være til besvær såvel for virksomheder som for pengeinstitutter. Dette administrative merarbejde ville efter arbejdsgruppens opfat-telse ikke i tilstrækkelig grad kunne begrundes med et kontrolhensyn

Efter arbejdsgruppens opfattelse har ligningsmyndighederne med hjemmel i skattekontrolloven de fornødne kontrolmuligheder bl.a. med udgangspunkt i de betalingsanmeldelser, der ifølge valutabestem-melserne skal indsendes til Nationalbanken.

Andre lån og tilgodehavender i udenlandsk mønt.

En sammenfattende vurdering af, hvorvidt valutakursgevinster og -tab på fremmed valuta, der vedrører finansieringen af de enkel-te virksomheders kapitalapparat, bør inddrages under beskatning, må bero på en afvejning af de fordele og ulemper, der er forbundet hermed. Over for de valutariske fordele ved., at en sådan ordning

antagelig i et vist omfang vil kunne tilskynde til en større langfristet kapitalimport - især i perioder, hvor der er valuta-uro, og hvor der derfor er brug for kapitalimport af langfristet karakter - står en række væsentlige ulemper,.

Ordningen betyder et brud på den skattemæssige systematik, hvorefter kursgevinster og -tab på fordringer, der har relation til anlægsfinansiering., er opgørelsen af den skattepligtige indkomst uvedkommende. På den anden side finder arbejdsgruppen, at valutakursgevinster og -tab har en sådan karakter, at de ikke uden videre kan sidestilles med de ovenfor nævnte.

Ordningen vil endvidere påvirke den udenlandske låntagnings og långivnings fordeling på valutaer, ligesom der vil være en række afgrænsningsproblemer med hensyn til, hvilke lånetyper der skal være omfattet af ordningen. Måden, hvorpå disse problemer løses, vil kunne få virkning for størrelsen af betalingsbalancens løbende poster samt på beskatningsgrundlaget. Endelig vil en sådan ordning betyde en hæmsko på de valutapolitiske myndigheders handlefrihed.

Arbejdsgruppen har på denne baggrund ikke ment at kunne foretage den ovenfor nævnte afvejning, og har derfor fundet det rigtigst at afstå fra at komme med en indstilling om, hvorvidt valutakursgevinst og -tab på andre lån og tilgodehavender i udenlandsk mønt end de, der har tilknytning til finansieringen af den løbende drift, også bør inddrages under en beskatning.

Arbejdsgruppen har i den korte tid, der har været til rådighed, ikke haft mulighed for en egentlig undersøgelse af de udenlandske skattemæssige bestemmelser på dette felt.

Arbejdsgruppen gør opmærksom på, at de regler, der gælder i Norge, Sverige og Vesttyskland om den skattemæssige behandling af valutakursgevinst og -tab på udenlandske lån og tilgodehavender , synes at være mere vidtgående end de gældende danske regler. Det gælder navnlig for de norske bestemmelser.

Arbejdsgruppen mener under alle omstændigheder at måtte fraråde, at regler om beskatning af valutakursgevinst og -tab på udenlandske lån og tilgodehavender kommer til at omfatte andre lån og tilgodehavender end sådanne, der har direkte tilknytning til erhvervsmæssig virksomhed.

En ordning, hvorefter gevinst og tab på andre erhvervs-

mæssige tilgodehavender og lån i udenlandsk mønt end de, der vedrører virksomhedens løbende drift, inddrages under beskatning, bør - såfremt den gennemføres - efter arbejdsgruppens opfattelse indrettes således, at kun sådanne tilgodehavender og lån, der er erhvervet eller optaget fra et givet ikrafttrædelsestidspunkt, omfattes af ordningen.

Endvidere bør ordningen udformes således, at det gøres op år for år i takt med, at tilgodehavendet eller lånet afvikles, om der har været gevinst eller tab i det enkelte indkomstår i forbindelse med den successive indfrielse eller hjemtagelse.

Arbejdsgruppen anser dog heller ikke her et særligt kontrolapparat for nødvendigt, selvom beskatninger af valutakursgevinst og -tab udstrækkes til at omfatte andre udenlandske lån og tilgodehavender end de rent driftsmæssige.

III. Lån og kreditter vedrørende den løbende samhandel mellem Danmark og udlandet.

A. Størrelse og betalingssædvaner.

Samhandelen taget i bred forstand mellem Danmark og udlandet andrager henimod 15o mia. kr. pr. år, jfr. tabel 1, der angiver betalingsbalancens løbende poster for 1974. Denne opgørelse omfatter således betalingssamkvemmet i en videre udstrækning end normalt, hvor der ved den løbende samhandel almindeligvis kun tænkes på varehandelen og evt. også på omsætningen af tjenesteydelser. Tabel 1 medtager imidlertid derudover yderligere betalinger vedrørende renter og udbytter samt indkomstoverførsler (f.eks. hjælp til U-lande).

Tabel 1. Betalingsbalancens løbende poster 1974.

	Indtægter mill.kr.	Udgifter mill.kr.
Varehandel f.o.b.	46.775	57.765
Tjenesteydelser m.v.	18.o95	12.56o
Renter og udbytter m.v.	1.365	2.94o
Indkomstoverførsler o.lign.	2.49o	1.535
	68.725	74.8oo

Kilde: Statistisk tiårs oversigt 1975, p. 5o-51.

Den løbende samhandel påvirker imidlertid ikke alene betalingsbalancens løbende poster, men også kapitalposterne vedrørende de private virksomheder i det omfang, der enten ydes kredit, eller

betalingerne finansieres ved egentlige lån optaget i udlandet - hovedsagelig hos udenlandske banker.

Det kan ikke umiddelbart læses ud af betalingsbalanceopgørelsen i hvilket omfang, der ydes kredit i udenrigshandelen. Dette kan imidlertid belyses ved de beregninger, som Nationalbanken løbende foretager af betalingssædvanerne vedrørende såvel importen som eksporten af varer (bortset fra skibe og fly). De i 1974 konstaterede betalingssædvaner er anført i tabel 2.

Tabel 2. Betalingssædvaner i udenrigshandelen 1974.

	Importbetalinger	Eksportbetalinger
	pct.	
Betalingstidspunkt:		
forud for import/eksport	3,4	2,9
samme måned som import/eksport	15,6	22,6
1 måned efter "	23,1	34,8
2 måneder efter "	17,7	17,1
3 måneder efter "	16,9	8,8
4-6 måneder efter "	16,5	10,2
7-12 måneder efter "	4,9	2,4
13 måneder eller senere	1,9	1,2
I alt	100,0	100,0

Kilde: Danmarks Nationalbank, Beretning og regnskab 1974, p. 39.

På grundlag af disse betalingssædvaner kan det beregnes, at importørerne i gennemsnit foretager de til importen svarende betalinger ca. 2½ måned efter indførslen, mens eksportørerne i gennemsnit modtager deres betalinger knap 2 måneder efter udførslen. Anvendes disse kredittider på den gennemsnitlige månedlige import og eksport af andre varer end skibe og fly i den forløbne del af 1975, kan det anslås, at importørernes leverandørgæld andrager 11-12 mia.kr. og eksportørernes tilgodehavender vedrørende leverancer til udlandet omkring 7 mia.kr. Disse anslåede kreditter er ekskl. skibe og fly, og det er ikke muligt at angive størrelsen af de udestående kreditter vedrørende disse varekategorier.

Det er ikke alle leverandørmellemværender, som er behæftet med valutakursrisiko, idet en del af importen og eksporten faktureres

i danske kroner. Medio 1975 andrager denne andel for eksporten ca. 5o pct., mens den for importen udgør ca, 2o pct. Disse procenter kan dog svinge noget gennem tiden.

Den samlede løbende samhandel taget i bred forstand mellem Danmark og udlandet andrager som tidligere anført henimod 15o mia. kr. pr. år. Danmarks Statistik har endnu ikke foretaget en opgørelse af Danmarks status overfor udlandet ultimo 1974. Det kan skønsmæssigt anslås, at den ikke offentlige sektors bruttogæld til udlandet ved udgangen af 1974 androg ca. 42 mia. kr. fordelt med ca. 23 mia.kr. som langfristet gæld (inkl. egenkapital i danske virksomheder ejet af udlændinge) og ca. 19 mia.kr. som kortfristet gæld. Bruttoaktiverne androg på samme tidspunkt skønsmæssigt 19T mia.kr., hvoraf knap halvdelen anslås at være kortfristede. De kortfristede mellemværender skal i overvejende grad ses i sammenhæng med udenrigshandelen og ændres i takt med udviklingen i udenrigshandelens omfang og ændringer i betalingssædvanerne vedrørende denne.

Til belysning af ændringerne i Danmarks status overfor udlandet er i tabel 3 anført Nationalbankens opgørelse af kapitalbevægelserne. Denne foretages på grundlag af betalingerne og afviger derfor lidt fra Danmarks Statistiks opgørelser.

Tabel 3. Kapitalbevægelser mellem Danmark og udlandet i 1974.

	Indtægt mill.kr.	Udgift mill.kr.
Kapitalbevægelser vedrørende den offentlige sektor	1.764	1.072
Direkte investering, incl. koncernlån	1.324	957
Finanslån optaget i udlandet	1.456	550
Kommercielle lån	6.130	4.532
Andre forretningsmæssige lån og kreditter	1.056	328
Andre ikke offentlige kapitaldispositioner, herunder ikke erhvervsmæssige	3.075	2.761
I alt registrerede private kapitalbevægelser	13.041	9.128
I alt registrerede kapitalbevægelser	14.805	10.200
Skøn over ikke-reg. kommercielle kreditter, netto	1.413	

Kilde: Danmarks Nationalbank, Beretning og regnskab 1974, p. 36.

Opgørelsen i tabel 3 viser alene betalingerne gennem 1974, men viser intet om størrelsen af de udestående lån eller omfanget af de løbende leverandørkreditter.

Med udgangspunkt i de tidligere anførte skøn for de kortfristede udenlandske forpligtelser og tilgodehavender sammenholdt med oplysningerne om anvendelse af danske kroner i varebetalingerne mellem Danmark og udlandet kan den kursrisikobehæftede importgæld rent bogholderimæssigt opgøres til ca. 9 mia. kr. og de tilsvarende eksporttilgodehavender til ca. 37 mia.kr., d.v.s. i alt i en størrelsesorden af 12-13 mia.kr. Det understreges, at dette tal er snævert knyttet til de opstillede beregningsforudsætninger. Kreditter vedrørende skibe og fly medregnes således ikke, og det er forudsat, at betalingssædvanerne er uafhængige af faktureringsvalutaen. Tallet må derfor ikke tages alt for håndfast.

Som det bliver nærmere redegjort for i det følgende, kan udover egentlige leverandørkreditter også andre kredit- og låneformer

komme ind i billedet ved finansieringen af importen og eksporten. Det skal derfor fremhæves, at det anførte tal på 12-13 mia.kr. alene vedrører kursrisikobehæftede kreditter direkte mellem leverandør og aftager (bortset fra skibe og fly).

Efter valutabestemmelserne har importører og eksportører som hovedregel fri adgang til at finansiere omsætningen med udlandet af varer og tjenesteydelser i udlandet gennem kommercielle kreditter.

Til importørernes og eksportørernes kommercielle kreditter henregnes efter valutabestemmelserne ikke alene leverandørkreditter, men også lån optaget i udlandet, når lånet etableres i umiddelbar tilknytning til omsætning af varer og tjenesteydelser og udelukkende tjener til finansiering heraf. En importør har således efter reglerne om kommercielle kreditter ikke alene adgang til at modtage en leverandørkredit fra en udenlandsk sælger, men har også adgang til i stedet at optage et lån i udlandet med henblik på at betale den udenlandske sælger kontant. Tilsvarende har eksportøren ikke alene adgang til *at* yde en leverandørkredit til en udenlandsk køber, men har også adgang til at optage et lån i udlandet til finansiering af kreditgivningen til den udenlandske køber.

Kommercielle kreditters løbetid regnet fra import- eller eksporttidspunktet må ikke overstige 5 år og skal i øvrigt være sædvanlige for det pågældende forretningsområde. For visse kapitalgoder som f.eks. fly og skibe samt større maskiner og anlæg er en længere kredittid sædvanlig. I overensstemmelse hermed tillader Nationalbanken, at leverandørkreditter på disse områder .overstiger 5 år.

Valutabestemmelserne omhandler kommercielle kreditter mellem på den ene side valutaindlænd inge, d.v.s,. personer og virksomheder, der er hjemmehørende her i landet, og på den anden side valutaudlændinge, d.v.s. personer og virksomheder, der er hjemmehørende i udlandet.

I tilknytning hertil skal fremhæves, at de af Nationalbanken autoriserede valutahandlere - de fleste pengeinstitutter og enkelte andre - efter Nationalbankens nærmere bestemmelser har adgang til at yde lån i fremmed valuta til importører *og* eksportører til finansiering af samhandlen med udlandet. Disse lån har således valutaindlændinge både som debitor og kreditor og er således ikke mellemværender med udlandet. Lånene indebærer imidlertid en kursrisiko på linje med kursrisikoen ved importørernes og eksportørernes

lån i fremmed valuta i udlandet. Omfanget af disse lån er i praksis begrænset ved bestemmelser, som Nationalbanken har fastsat for valutahandlernes virksomhed på dette område. Efter de for tiden gældende bestemmelser ligger lånene indenfor et samlet maksimum på 600 **mill.** kr. Ved udgangen af juli måned 1975 androg disse lån godt 5oo mill. kr.

I et vist omfang sker handler mellem to valutaindlændinge i fremmed valuta. Dette er især tilfældet ved handel med importerede råstoffer. Også i disse tilfælde er der en kursrisiko, selv om en effektiv betaling ifølge valutabestemmelserne skal ske i danske kroner.

B. Samtidighed mellem pengeoverførslen til eller fra udlandet og erlæggelse af varer eller tjenesteydelser.

I den løbende samhandel med udlandet vil der kun undtagelsesvis være tidsmæssig sammenfald mellem aftalens indgåelse, levering af vare eller tjenesteydelse og betaling. Eet kan i den forbindelse nævnes, at selv om f.eks. køber måtte ønske at betale straks ved modtagelsen af varer fra udlandet, er dette i praksis ikke muligt, når købesummen er fastsat i udenlandsk valuta. Omregningen til danske kroner foretages nemlig af valutahandleren på grundlag af en valutakurs, der fastsættes efter betalingsordren er afgivet.

Ved samtidighed har bevægelser i valutakurserne normalt ingen betydning for opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Forskydninger i valutakurserne har i denne situatior heller ingen indflydelse på opgørelsen af den skattepligtige formue.

C. Ikke samtidighed mellem ydelse og modydelse.

I praksis vil der normalt for både importører og eksportører, som afslutter forretninger i fremmed valuta, være en vis risiko for, at der sker ændringer i kursen mellem den valuta, der er anvendt som faktureringsvaluta, og danske kroner inden de pågældende forretninger er afviklet.

Risikomomentet træder naturligt stærkere frem i det omfang, kommercielle kreditter anvendes som led i importørernes og eksportørernes gennemførelse af de pågældende forretninger. Som beskrevet ovenfor har importører og eksportører efter reglerne om kommercielle

kreditter i valutabestemmelserne adgang til i udlandet at finansiere omsætningen af varer og tjenesteydelser med udlandet under forudsætning af, at kreditterne er sædvanlige for det pågældende forretningsområde. Det skal i tilknytning hertil fremhæves, at valutabestemmelserne principielt ligestiller leverandørkreditter og tredjemandsfinansiering i udlandet, medens denne sondring efter ligningsmyndighedernes hidtidige opfattelse er af afgørende betydning for den skatteretlige behandling af et valutakurstab eller en valutakursgevinst opstået i tilknytning til omsætningen af varer og tjenesteydelser med udlandet.

En kommerciel kredit kan efter valutabestemmelserne tjene til finansiering af et importeret kapitalgode, der skal anvendes i importørens virksomhed. En kommerciel kredit kan således ikke alene udgøre et led i finansieringen af en virksomheds omsætning af varer og tjenesteydelser med udlandet, men kan også udgøre et led i virksomhedens anlægsfinansiering.

1. Opgørelsen af den skattepligtige indkomst og formue efter den gældende skattelovgivning og den dertil knyttede praksis.

Direkte lovregler om beskatning af fortjeneste eller tab på udenlandsk valuta findes ikke. Den ligningspraksis, der er udviklet, støtter sig på de almindelige regler i statsskatteloven om opgørelse af den skattepligtige indkomst og formue. Der findes dog kun enkeltstående afgørelser fra landsskatteretten og de ordinære domstole, ligesom kun ganske få sager har været forelagt de overordnede ligningsmyndigheder.

Statsskattelovens § 5 a lyder i sin helhed således:
Til indkomst henregnes ikke:
a. Formueforøgelse, der fremkommer ved, at de formuegenstande, en skattepligtig ejer, stiger i værdi - medens der på den anden side ikke gives fradrag i indkomsten for deres synken i værdi - eller indtægter, som hidrører fra salg af den skattepligtiges ejendele (herunder indbefattet værdipapirer), fer så vidt disse salg ikke henhører til vedkommendes næringsvej, f.eks. handelsvirksomhed med faste ejendomme eller er foretaget i spekuiationsøjemed, i hvilke tilfælde den derved indvundne handelsfortjeneste henregnes til indkomsten, ligesom også evt. tab kan fratrækkes i denne. Ved salg af fast ejendom samt aktier og lignende offentlige værdipapirer, der er indkøbt efter 1. januar 1922, anses spekulation at have foreligget, når salget er sket inden 2 år efter erhvervelsen, medmindre det modsatte godtgøres at være tilfældet.

Hovedsynspunktet er, at forskydninger i vasrdien af tilgodehavender og gæld i fremmed valuta ikke vedrører opgørelsen af den skattepligtige indkomst, medmindre selve den pågældende fordring skal tages i betragtning ved indkomstopgørelsen.

Efter statsskattelovens § 5 a skal formueforøgelse, der fremkommer ved, at de formuegenstande, en skattepligtig ejer, stiger i værdi, ikke medregnes til indkomsten - medens der på den anden side ikke gives fradrag i indkomsten for deres fald i værdi. Ved salg af den skattepligtiges ejendele skal fortjeneste og tab derimod tages i betragtning, hvis salg af de afhændede aktiver hører til vedkommendes næringsvej eller handelen er sket i spekulationsøjemed.

Statsskattelovens § 5 a går efter sin ordlyd alene på ejendele, herunder værdipapirer. Lovbestemmelsen er i praksis fortolket derhen, at den også angår tilgodehavender og gældsposter.

Afgørende for, om disse poster hører til vedkommendes næringsvej, er, om de har en ganske nær tilknytning til den løbende omsætning. I bekræftende fald er også fortjeneste eller tab på tilgodehavende eller gæld henført til indkomsten.

Dette gælder dog kun, hvis mellemværendet afvikles indenfor normal kredittid. Ydes der kredit udover normal tid, får mellemværendet ka.rakter af et lån, som kun vil kunne påvirke opgørelsen af den skattepligtige indkomst, hvis virksomheden i almindelighed går ud på at erhverve indtægt ved udlån.

Har den enkelte post fået karakter af udlån,, er fortjenesten eller tabet derfor normalt indkomstopgørelsen uvedkommende.

Dette fremgår bl.a. af en kendelse fra landsskatteretten, optaget i Meddelelser fra Landsskatteretten, 1975, nr. 38. Et selskab havde optaget kortvarige lån i England og Schweiz til finansiering af eksportsalg. Lånene fornyedes for 3 og 6 måneder ad gangen. Selskabet påstod sig berettiget til fradrag i indkomsten for valutakurstab på disse lån. Ligningsmyndighederne fandt, at valutakurssvingninger på lån i fremmed valuta til finansiering af en erhvervsdrivendes virksomhed, selvom finansieringen sker ved lån, der alene er bestemt til og har været anvendt til varemellemværender, er indkomstopgørelsen uvedkommende. Ved varekøb er det efter ligningsmyndighedernes opfattelse kun valutakursændringer på den direkte leverandørkredit, der vedrører indkomstopgørelsen. Landsskatteretten fandt det ikke bevisliggjort, at optagelsen af de pågældende lån

udelukkende havde tjent formål af driftsmæssig karakter og fandt derfor ikke grundlag for at give selskabet medhold. Landsskatterettens afgørelse er indbragt for Østre Landsret.

Det samme standpunkt har landsskatteretten indtaget i en anden kendelse, optaget som nr. 4o i Meddelelser fra Landsskatteretten, 1975.

Tab eller fortjeneste, der henhører til indkomstsfæren, fradrages eller medregnes således ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst, medens tab og fortjeneste, der hører til formuesfæren, som følge af bestemmelsen i statsskattelovens § 5 a ikke vedrører indkomstopgørelsen.

Denne sondring mellem indkomst- og formueområdet volder praktiske vanskeligheder. En varekredit kan ved særlig aftale blive så langstrakt, at den får karakter af et udlån. Hvor langstrakt kreditydelsen må være for at få karakter af lån, er vanskeligt at sige, idet spørgsmålets besvarelse må afhænge af, hvad der er betalingssædvane for den pågældende vare- eller tjenesteydelse m.v.

Når kreditydelsen er sket i fremmed valuta, som falder i værdi, må det herved konstaterede valutakurstab behandles skattemæssigt på ganske samme måde som tab på grund af debitors manglende betalingsevne. En eventuel fortjeneste ved stigning i tilgodehavendets værdi må .ganske på tilsvarende måde henføres enten til indtægtsfæren eller formuesfæren, alt efter arten af den ydede kredit.

Værdiændringer i besiddelsestiden på aktiver, der importeres som anlægsaktiver, vedrører ikke indkomstopgørelsen. Ved realisation af sådanne aktiver skal der i visse tilfælde ske beskatning af fortjeneste eller gives fradrag for tab, almindeligvis efter reglerne i lov om særlig indkomstskat,, Selv om såvel anskaffelsessum som afhændelsessum er aftalt i udenlandsk mønt, må opgørelse til beskatning her i landet ske ved omregning til dansk mønt efter valutakurserne (det faktisk henholdsvis modtagne eller betalte beløb i kroner). En i beaiddelsestiden opstået kursforskydning vil derfor få indflydelse på indkomsten.

Til belysning heraf kan man tænke sig et eksempel, hvor et skib indkøbes i England for lo mill, pund, der på indkø.bstidspunktet stod i kurs 18oo. Skibet afskrives i 3 år med størst tilladte afskrivning, hvorefter det sælges for 5 mill, pund, der på tidspunktet står i kurs 13oo. Hvis afskrivningen var sket i pund, ville

den bogførte værdi være nedbragt til 3,42 mill, pund, og salget ville have indbragt en fortjeneste på 1,57 mill, pund eller 2o,4 mill, kroner efter kurs 13oo.

Faktisk skal anskaffelsessummen omregnes til 18o mill, kr., som ved størst mulig afskrivning på 3 år nedbringes til 61,8 mill, kr. Salget indbringer 5 mill, pund til kurs 13oo eller 65 mill, kroner, og fortjenesten i forhold til den bogførte værdi er kun 3,2 mill, kroner. Der er altså en væsentlig forskel mellem de to opgørelsesmetoder, hvoraf den sidste skal anvendes ved opgørelsen af særlig indkomstskat, ligesom de 65 mill. kr. skal fradrages saldoværdien, hvis virksomheden fortsætter.

Afskrivningsberettigede maskiner og lignende driftsmidler samt skibe, der købes i fremmed valuta, skal indgå i saldoværdien, der danner grundlag for afskrivninger, med den faktiske anskaffelsessum ved leveringen. Hvis anskaffelsessummen er erlagt i rater inden leveringen, må den erlagte købesum for valutaen til den enkelte rate anvendes, men for de rater, der er erlagt efter leveringen, er det mere tvivlsomt.

Af en dom afsagt af Østre Landsret den 16. februar 1972 fremgår, at restgælden for nogle skibe skulle indgå i saldoværdien med det beløb, der fremkommer ved omregning efter valutakursen på leveringsdagen. Der kunne ikke tages hensyn **til** senere forskydninger i valutakurserne på grund af devaluering.

Landeretten anfører i præmisserne til dommen, at afskrivning sker på saldoværdien, der fastsættes på grundlag af den faktiske anskaffelsessum ved leveringen, alene med tillæg af senere afholdte forbedringsudgifter. Efter lovens ordlyd og forarbejderne til afskrivningslov nr. 199 af 6. juli 1957 er det forhold, at genanskaffelsesværdien f.eks. på grund af prisstigninger øges, uden betydning. Der sås ikke at være hjemmel til at opskrive saldoværdien af skibene på grund af, at sagsøgerens gæld efter leveringen er øget som følge af devaluering.

Landsskatteretten har imidlertid senere - ved en kendelse optaget i Meddelelser fra Landsskatteretten 1975, nr. 39 - afgjort, at en efter leveringen indtrådt stigning i kursværdien af de resterende rater af købesummen kan tillægges saldoværdien, når det drejer sig om sædvanlig leverandørgæld. I den pågældende sag drejede det sig om maskiner, der var indkøbt i Schweiz og Vesttyskland mod be-

teling i Schweitzer franc og D-mark, der skulle betales over 3 år.

Der er således også på dette område som ved varekøb en forskel i den skattemæssige behandling af valutakurstabet efter, om kreditor har leveret genstande til brug i virksomheden, eller han alene har ydet lån til finansiering.

Ved salg til en udenlandsk køber af et driftsmiddel, der har været genstand for afskrivning hos sælgeren, skal salgssummen fradrages saldoværdien med salgssummens værdi efter valutakurserne på salgstidspunktet, selv om salgssummen modtages i rater.

Landsskatteretten har således ved en kendelse offentliggjort i Meddelelser fra Landsskatteretten 1969 nr. 131 afgjort, at valutaforskydning i tilgodehavendets værdi ikke kunne påvirke saldoværdien. Sagen drejer sig om en færge, der var solgt for 5oo.ooo pund, hvoraf 3oo.ooo pund skulle afdrages med 75.ooo pund om året, og sælgeren led tab ved, at pundet devalueredes mere end kronen.

Ligningsdirektoratet gjorde under sagen gældende, at det sælgende selskab ikke var berettiget til at' foretage en opskrivning af den skattemæssige saldoværdi for dets skibe med det som følge af devalueringen konstaterede tabsbeløb under hensyn til, at afståelsessummens indflydelse på saldoværdien måtte anses for endelig ved afståelsen, da det pågældende aktiv ved salget er udgået af afskrivningsgrundlaget.

I kendelsen anføres det, at der i afskrivningslovens regler vedrørende saldoafskrivning på driftsmidler ingen bestemmelser findes, hvorefter der kan foretages regulering af afskrivningssaldoen med hensyn til devalueringstab eller devalueringsgevinst på fordringer vedrørende salgssummer for driftsmidler, der er afhændet i tidligere afsluttede regnskabsår. Efter landsskatterettens mening var en adgang til at foretage efterfølgende reguleringer af den nævnte art heller ikke i overensstemmelse med reglerne i afskrivningslovens afsnit I, hvorefter der sker opgørelse af afskrivningssaldoen ved hvert regnskabsårs udgang med virkning for den fremtidige skattemæssige afskrivning. Da det omhandlede tab i øvrigt måtte henføres til sælgerens formue som et tab vedrørende denne, blev der ikke ved ansættelsen indrømmet fradrag for den forhøjede afskrivning, der var en følge af saldoværdiens forøgelse med kurstabet.

Den tilsvarende betragtning kunne vel. med nogen rimelighed anføres også vedrørende en købesum, der ændres ved efterfølgende kurs-

forskydning i den ved købet fastsatte købesum, men som det fremgår af det foranstående, er dette tilsyneladende ikke landsskatterettens standpunkt. Standpunktet støttes dog af deri tidligere omtalte Østre landsrets dom af 16. februar 1972.

Foretages der forskudsafskrivning, kan eventuelle efter afskrivningens påbegyndelse følgende prisstigr.inger ifølge afskrivningslovens § 29 G ikke komme i betragtning som grundlag for forskudsafskrivning. Prisstigning på grund af forskydning i valutakursen kan derfor heller ikke komme i betragtning som afskrivningsgrundlag, før leveringen *hav* fundet sted. Efter leveringen skal afskrivning som nævnt ske på den efter forskudsafskrivningen resterende del af den faktiske købesum.

Omvendt må det følge af afskrivningslovens § 29 P, at de ansættelser, der er reduceret med forskudsafskrivning, må forhøjes, såfremt valutakursfurskydning medfører, at den oprindeligt aftalte købesum reduceres.

For så vidt angår varelagre har den skattepligtige adgang til at vælge en værdianssættelse efter varernes fakturapris i stedet for dagsprisen. Vælges fakturaprisen, må værdiansættelsen ske efter valutakursen på faktureringstidspunktet. Dette standpunkt har ligningsdirektoratet indtaget i sine instruktioner til de lignende myndigheder. Vælges opgørelse efter dagsprisen, som denne er i udenlg.ndsk valuta, må kursværdien på statustidspunktet lægges til grund.

Efter sædvanlig fremgangsmåde tages værdiændring i varelagret i betragtning **ved** indkomstopgørelser, selv om denne værdiændring udelukkende eller for en dels vedkommende skyldes, at de beholdne varer optages til en anden værdi end købesummen, *og* ændringer i lagerets værdi som følge af ændringer i valutakursen vil således påvirke indkomstopgørelsen.

Ved opgørelsen af den skattepligtige formue skal fordringer eller gæld i fremmed valuta medregnes efter kursen på vedkommende valuta på statustidspunktet. For fordringer kan der desuden blive tale om et kursnedslag eller kurstillæg under hensyntagen til forrentning, sikkerhed m.v. på samme måde som for rent danske fordringer. Endvidere kan der gives særligt nedslag på fordringer, som på grund af vedkommende lands valutabestemmelser ikke for tiden kan overføres.

2. Mulighed for sikring mod valutakursændringer.

Virksomheder, der har omsætning med udlandet, vil uundgåeligt blive stillet overfor valutakursproblemer.

Sædvanligvis vil virksomhedernes indtægter - hvis det er en importvirksomhed - være i danske kroner, medens udgifterne vedrørende købene i udlandet vil være fastsat med udgangspunkt i priser i fremmed valuta. Tilsvarende forhold gør sig gældende for eksportvirksomheder.

Disse grundlæggende forhold betyder dog ikke, at virksomhederne ikke selv kan gøre en betydelig indsats for at begrænse de valutakursproblemer, der er forbundet med udenrigsomsætningen. I nogle - men ikke i alle - tilfælde vil en sådan indsats være forbundet med visse omkostninger, men disse omkostninger skal ses i relation til de risici, virksomhederne ellers udsætter sig for under forhold, hvor valutakurserne selv inden for kort tid kan bevæge sig ganske meget i forhold til hinanden.

I det følgende vil der blive omtalt nogle af de metoder, der kan anvendes af virksomhederne til begrænsning af valutakursproblemerne.

Fakturering i danske kroner.

Den enkleste metode til at undgå valutakursrisiko ved samhandel med udlandet er at foretage køb resp. salg i danske kroner.

Der er ingen legale problemer forbundet med denne metode. Valutabestemmelserne indeholder ikke krav om anvendelse af bestemte valutaer i betalingssamkvemmet med udlandet.

Når metoden alligevel ikke er helt farbar, skyldes det, at den valutakursrisiko, som den danske importør eller eksportør søger at undgå, ved denne metode blot overføres til den udenlandske partner. Da denne naturligvis heller ikke er interesseret i at udsætte sig selv for valutakursrisici, opstår der derved modstående interesser.

Nationalbanken foretager opgørelser over, hvilke valutaer der rent faktisk anvendes i betalingssamkvemmet med udlandet. Disse opgørelser viser for samtlige varer ekskl. skibe og fly, at for tiden betales omkring 50 pct. af eksporten og godt 20 pct. af importen i danske kroner. Opgørelserne viser, at eksportørerne tilsyneladende i praksis har langt bedre muligheder for at gennemføre fakturering i danske kroner end importørerne. Der kan være flere årsager hertil.

En mulig forklaring er, at den danske eksport i betydeligt omfang består af specialiserede produkter, således at de danske producenter spiller en betydelig rolle på netop deres område, og således har gode muligheder for at udøve væsentlig indflydelse på salgsvilkårene. Woget tilsvarende gør sig næppe gældende på importsiden, hvor danske virksomheder importerer standardprodukter, og kun dækker en lille del af markedet og derfor kun i meget begrænset udstrækning kan øve indflydelse på handelsvilkårene. Denne forklaring er naturligvis en forenkling, og arbejdsgruppen har ikke kendskab til undersøgelser., der kan bekræfte rigtigheden af denne hypotese.

En anden mulig forklaring er, at både eksportører og importører i lige stor udstrækning søger at overtale deres udenlandske handelspartnere til at handle i danske kroner, men at eksportørerne har større held hermed, fordi den danske krone i udlandet måske betragtes som en forholdsvis svag valuta sammenlignet med f.eks. DM. De udenlandske aftagere accepterer derfor gerne forpligtelser i danske kroner, idet de skønner, at det vil kunne vise sig at være til deres fordel fremfor fakturering i f.eks. DM. Det omvendte gør sig naturligvis gældende på importsiden, hvor de udenlandske leverandører af de samme årsager foretrækker fakturering i en stærk valuta eller i deres egen nationale valuta.

Det skal understreges, at de anførte procentandele for anvendelsen af danske kroner er baseret på betalingsvalutaen. Der er dog ingen nødvendig sammenhæng mellem valutakursrisiko og betalingsvaluta, idet der i en del tilfælde opereres med kursklausuler. Disse kan have mange udformninger, men kan f.eks. lyde på, at betaling fra en dansk importør til en tysk leverandør foretages i danske kroner, men således at der, såfremt kursforholdet mellem kroner og DM ændres med mere end 5 pct., skal betales et tilsvarende større kronebeløb, så at den tyske leverandør får det antal DM,som han oprindeligt kunne påregne.

Ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst medfører valutakursændringer ingen problemer, når der kontraherers i danske kroner.

Opgørelsen sker på samme måde som ved afvikling af forretninger mellem valuta ind lænd inge i dansk mønt. Dette betyder dog ikke nødvendigvis, at det samfundsøkonomisk er mest fordelagtigt, at der faktureres i danske kroner, idet der også ved fakturering i kroner kan ske en betydelig påvirkning af valutamarkedet.

Afbalancering af krav og forpligtelser i fremmed valuta.

En anden meget enkel og samtidig omkostningsmæssig billig metode til at begrænse valutakursrisici er at tilstræbe overensstemmelse mellem krav og forpligtelser i hver enkelt fremmed valuta for sig.

Denne metode er formentlig ikke meget udbredt, men kan anvendes med betydelig fordel. Den stiller dog visse krav til økonomifunktionen i den enkelte virksomhed, idet den kræver, at ikke alene gæld og tilgodehavender indgår i overvejelserne, men også kontrakter, som er underskrevet, men hvor ydelserne endnu ikke er leveret. I disse tilfælde foreligger endnu ikke egentlige regnskabsmæssige mellemværender, men sådanne kontrakter indebærer i fuldt ud samme udstrækning valutakursproblemer. Endvidere er det nødvendigt at opdele alle de nævnte mellemværender efter valutaer.

Princippet er herefter, at virksomheden, såfremt det viser sig, at den har betydelige tilgodehavender i f.eks. sterling og ønsker at optage et valutalån, søger at optage dette netop i sterling. Nettotilgodehavendet i denne valuta er herved nedbragt og valutakursrisikoen formindsket. Dette er dog kun et eksempel på princippets anvendelse, idet den nævnte overvejelse bør gennemføres ved enhver ny disposition i relation til udlandet.

Hvis der var fuldstændigt sammenfald mellem alle udenlandske tilgodehavender og gældsposter med hensyn til valuta og forfaldstid, er risikoen ved valutakursændringer tilsyneladende fuldstændig elimineret.

Ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst er det imidlertid nødvendigt at undersøge hver enkelt fordring eller forpligtelse for sig for at kunne afgøre, hvorledes en valutakursændring påvirker opgørelsen af den skattepligtige indkomst. En fuldstændig

afbalancering af krav og forpligtelser i fremmed valuta indebærer nemlig ikke, at en valutakursændring vil være skattemæssig neutral.

Som eksempel kan nævnes det tilfælde, at det udenlandske tilgodehavende er en sædvanlig leverandørkredit, hvor valutakursændring medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst, medens den udenlandske gæld er et lån optaget i udlandet (kommercielt lån eller finanslån), hvor valutakursgevinst eller tab ikke medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst.

Optagelse af import- og eksportlån.

Efter valutabestemmelserne kan danske importører og eksportører optage lån i udlandet til finansiering af henholdsvis inportbetalinger og kreditgivning til udenlandske kunder. De nærmere regler for optagelsen af disse lån er omtalt i det foregående.. Grundreglen er,at disse lån skal anvendes til finansiering af kommercielle transaktioner indenfor sædvanlige kreditfrister. Lånene må kun have en løbetid svarende til løbetiden for de mellemværender, der skal finansieres.

Eksportlån kan udover til forbedring af virksomhedernes likviditet også anvendes til formindskelse af valutakursrisici, såfremt lånene optages i samme valutaer som de kreditter, der finansieres .

Det er noget vanskeligere at anvende importlån på samme måde, idet disse blot indebærer omlægning fra et passiv (gæld til udenlandsk leverandør) til et andet (gæld til udenlandsk bank el.lign.). Det samme resultat - begrænsning af valutakursrisikoen - opnås dog, hvis importlån optages i danske kroner.

I begge tilfælde gælder imidlertid, at det er en partiel løsning, idet det ikke er muligt at sikre mod valutakursændringer, der indtræffer i tidsrummet mellem indgåelse af aftale og dermed pådragelse af valutakursrisiko og leveringstidspunktet.

Ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst er omkostningerne ved optagelse af eksportlånet den rente og provision, der skal betales til den udenlandske kreditor,og sædvanligvis garantiprovision til en dansk bank.Disse omkostninger er fradragsberettiget. I en situation, hvor det er muligt at vælge mellem et dansk og et

udenlandsk lån, er valget således afhængig af forskellen mellem det danske og det udenlandske renteniveau og af størrelsen af en eventuel provision. Hertil kommer risikoen for valutakursændringer. Valutakurstab eller valutakursgevinst på import- og eksportlån skal derimod ikke medregnes ved opgørelsen af den danske låntagers skattepligtige indkomst.

Hvis f.eks. en dansk eksportør yder en sædvanlig kredit til en udenlandsk køber og til finansiering heraf optager et lån i en udenlandsk bank med samme løbetid som varekreditten, skal valutakurstab og valutakursgevinst på varekreditten medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst.

Valutakurstab eller valutakursgevinst på eksportlånet behandles derimod på samme måde som et kurstab eller en kursgevinst på et indenlandsk lån og skal derfor ikke medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst, jfr. statsskattelovens § 5 a.

Indgåelse af valutaterminsforretninger.

En direkte metode til sikring mod virkningerne af valutakursændringer er indgåelse af valutaterminsforretninger. Det er imidlertid ikke muligt at kurssikre alle mellemværender i fremmed valuta ved terminsforretninger, og der er visse omkostninger forbundet hermed.

De nærmere regler for indgåelse af terminsforretninger er indeholdt i valutabestemmelserne. Grundreglerne er, at kun kontrakter, der indeholder et krav eller forpligtelse på et bestemt angivet beløb kan kurssikres ved terminsforretninger. Endvidere skal de sikrede mellemværender vedrøre levering af varer eller tjenesteydelser eller lån og kreditter ydet af eller til den danske virksomhed, som indgår terminsforretningen. Endelig skal de kurssikrede mellemværender forfalde inden 2 år fra terminsforretningens indgåelse.

Terminsforretninger kan indgås med en løbetid på højst 1 år men maksimalt svarende til løbetiden for de mellemværender, der kurssikres. Der er intet til hinder for,, at terminsforretninger indgås med en kortere løbetid end svarende til løbetiden for de kurssikrede mellemværender. Dette kan være af betydning rent omkostningsmæssigt, idet det muliggør, at virksomheder alene fore-

tager kurssikring i perioder, hvor de finder, at der er særlig stor risiko for kursændringer. Fordelen herved er, at der kun betales for kurssikring for den periode, hvor kurssikring rent faktisk ønskes og foretages. De danske regler er på dette område mere liberale end de bestemmelser, der gælder i mange andre lande. Mange steder er det fastsat, at terminsforretningernes forfaldstidspunkt skal være sammenfaldende med forfaldstidspunktet for de sikrede betalinger.

Bestemmelserne om løbetiden for terminsforretningerne har betydning for omkostningerne ved denne form for kurssikring, idet omkostningerne beregnes som et tillæg til (fradrag fra) den aktuelle valutakurs i procent p.a.

Baggrunden for,at terminsomkostningerne fastsættes i procent p.a., d.v.s. som et rentetillæg eller fradrag, er, at bankerne erfaringsmæssigt ikke selv ønsker at påtage sig den kursrisiko, som kunderne søger at undgå. Også bankerne ønsker at dække sig ind. Dette kan gøres på flere måder.

Den enkelte bank kan således indgå en modgående terminsforretning med en anden bank, d.v.s. f.eks. sælge på termin til en anden bank det valutabeløb, den selv har købt på termin fra en kunde. Reelt overvæltes kursproblemet imidlertid blot til en anden bank. Såfremt der ikke på terminsmarkedet sorr helhed er ligevægt mellem køb og salg af hver enkelt valuta, må nettokøbet eller nettosalget dækkes ind ved tilsvarende nettogæld eller "kassebeholdninger" i de pågældende valutaer.

På det danske terminsmarked er der erfaringsmæssigt tale om et betydeligt nettosalg af valuta på termin til kunder. Til dækning heraf må bankerne ligge med beholdninger af den terminssolgte valuta. For disse beholdninger, der anbringes i udlandet, modtager bankerne en forrentning svarende til renteniveauet for de pågældende valutaer. Til gengæld går bankerne glip af en forrentning i Danmark af de kronebeløb, som er medgået til købet af den fremmede valuta, der dækker nettosalget af valuta på termin. Det er derfor differencen mellem renteindtægten af beholdningen af den fremmede valuta og renten i Danmark, der danner grundlaget for beregning af terminssat sen.

Til Toelysning af, hvorledes terminskurser i princippet fastsættes, kan anføres følgende eksempel:

Det forudsættes, at kursen for US$ er 600, det danske renteniveau er 10 pct. p.a., Euro-dollar-renten er 5 pct. p.a.

100 $ giver i 3 måneder en rente på

$$\frac{100 \times 90 \times 5}{360 \times 100} = 1{,}25\ \$ = 7{,}50\ \text{d.kr.}$$

600 d.kr. koster i rente i 3 måneder

$$\frac{600 \times 90 \times 10}{360 \times 100} = 15{,}00\ \text{d.kr.}$$

Rentedifferencen = 15,00 a.kr. - 7,50 d.kr. = 7,50 d.kr. Terminstillægget bliver derfor 7,50 kr.,d.v.s. terminskursen bliver 607,50 på dollars til levering om 3 måneder.

Ud over renten påvirkes terminskursen - især på kort sigt - dog også af andre forhold,f.eks. forventninger om den fremtidige kursudvikling. Disse forventninger vil dog i en vis udstrækning allerede komme til udtryk i renten for lån i den pågældende valuta. Det kan således nævnes, at renten for lån i. sterling har ligget og ligger meget højt sammenlignet med renten for f.eks. Sfr.

Ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst er det for bankens kunde uden betydning, at bankens pris til en vis grad er fremkommet som en renteberegning. Det kronebeløb, han afgiver eller modtager, er hans betaling for de leverede varer eller tjenesteydelser. Betalingen må formentlig i sin lie1hed tages i betragtning ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst på samme måde, som den afviklede betaling i øvrigt skal tages i betragtning.

Den del af det på termin indkabte (eller solgte) valutabeløb, som vedrører en renteudgift eller renteindtægt, skal ligeledes medtages ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst'.

Der findes ikke afgørelser fra landsskatteretten vedrørende den skattemæssige behandling af fortjeneste eller tab ved terminssikring. Det kan derfor være usikkert, hvorledes en terminssikring i skattemæssig henseende skal behandles i de tilfælde, hvor terminssikringen ikke udløber på det tidspunkt, hvor den terminssikrede fordring forfalder. Det må dog antages, at et differencebeløb må behandles som et accessorium til den fordring, der har dannet grundlag for terminsforretningen.

Forudbetalinger og fremskyndelse af betaling.

Efter valutabestemmelserne må forudbetalinger kun ydes resp. modtages i overensstemmelse med, hvad der er sædvanligt på det pågældende forretningsområde. Forudbetalinger til udlandet må herudover tidligst foretages 1 år inden leveringstidspunktet, dog 5 år for kapitalgoder, såfremt købesummen er på 1 mill.kr. eller derover.

Såfremt den danske eksportør eller importør måtte finde, at de ydede eller optagne kommercielle kreditter er uhensigtsmæssige på baggrund af den pågældende erhvervsvirksomheds forventninger til udviklingen i kursen på kontraktvalutaen i forhold til danske kroner, er det tilladt for eksportøren at modtage betaling fra udlandet tidligere end oprindelig aftalt. Dette forudsætter naturligvis, at den udenlandske aftager er villig til at fremskynde betalingen, og dette vil formentlig kun sjældent være tilfældet, medmindre der ydes et passende vederlag herfor, f.eks. i form af et nedslag i fakturabeløbet.

For importøren er det ikke muligt på tilsvarende måde at fremskynde betalinger for leverede varer, idet afvikling af kommercielle kreditter tidligst må ske 30 dage før det oprindeligt aftalte. Betaling må dog ske til leverandøren tidligere, hvis det er sædvanligt for det pågældende forretningsområde for opnåelse af kontantrabatter eller lignende.

Ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst må det antages, at en eventuel kontantrabat og en eventuel ændring af valutakurserne i forhold til kurserne på det tidspunkt, hvor eksportøren erhvervede endelig ret til vederlaget, eller importøren pådrog sig en endelig forpligtelse, kun vil påvirke indkomstopgørelsen, hvis der er tale om en sædvanlig leverandørkredit.

Kurssikring ved Eksportkreditrådet.

For eksportører står der udover de i det foregående omtalte metoder yderligere et par andre muligheder til rådighed til .kurssikring af visse tilgodehavender i forbindelse med salg til udlandet. Disse muligheder er dels den gennem Eksportkreditrådet

etablerede kursgarantiordning, dels forfaitering af vekslen.

Med virkning fra 1. januar 1975 har Eksportkreditrådet etableret en kursgarantiordning med henblik på at skabe mulighed for, at danske eksportører kan sikre sig imod tab på eksportkontrakter indgået i fremmed valuta som følge af kursfald på kontraktvalutaen.

Kursgarantier bevilges efter ansøgning på grundlag af en konkret vurdering. Det kan ikke forventes, at Eksportkreditrådet vil garantere en eksportforretning, hvis det må antages, at kontrakten kunne have været indgået i danske kroner, eller såfremt kontraktvalutaen i øvrigt ikke under de foreliggende forhold kan anses for rimelig og normal for den pågældende forretning.

Ydelse af kursgaranti forudsætter, at der ikke er andre- muligheder for kurssikring, herunder terminssikring. Det er derfor en betingelse for at opnå kursgaranti, at ler forløber mindst 2 år fra kontraktens dato og indtil sidste betaling skal finde sted i henhold til kontrakten. Kursgarantien omfatter kun de rater, som forfalder senere end 1 år efter kontraktens underskrift.

De dagligt i København officielt noterede valutaer kan kursgaranteres. Undtagelsesvis vil også andre valutaer kunne komme i betragtning. Eksportkreditrådet kan dog afvise en officiel noteret valuta, såfremt dens stilling på valutamarkedet må anses for fundamentalt svag.

Kursgarantien er bindende for hele perioden, for hvilken den er tegnet og kan ikke opsiges ensidigt, hverken af eksportøren eller eksportkreditrådet.

Normal-præmien for kursgarantien andrager for tiden 0,7 pct. p.a. af det til enhver tid garanterede udestående beløb og betales ved garantiens udstedelse.

Efter hver betaling skal eksportøren senest 14 dage efter modtagelsen give Eksportkreditrådet underretning ledsaget af en dokumentation for betalingstidspunktet. På baggrund af de modtagne oplysninger beregner Eksportkreditrådet, om der har været et valutakurstab eller en valutakursgevinst. Ved beregningen sammenlægges alle hidtil modtagne garanterede rater, hvorefter det kon-

DET JURIDISKE LABORATORIUM KØBENHAVNS UNIVERSITET

stateres, om der er opstået et tab eller opnået en gevinst i forhold til den garanterede kurs for disse rater, dog med en selvrisiko på 3 pct.

Udbetaling af erstatning eller indbetaling af gevinst finder sted efter hver modtagen betaling fra køber, så snart opgørelse har fundet sted. Denne beregningsmetode kan nedføre, at udbetalt erstatning helt eller delvis skal tilbagebetales til Eksportkreditrådet, nemlig hvis kursudviklingen medfører, at senere rater formindsker det samlede tab.

Et eksempel på tabsberegning er vist son bilag 1.

Ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst kan præmien for kursgarantien, hvor normalpræmien for tiden udgøre 0,7 pct. p.a. af det til enhver tid garanterede udestående beløb og betales ved garantiens udstedelse, antagelig ikke fratrækkes.

Der foreligger ikke en rente, der ville være fradragsberettiget efter statsskattelovens § 6 e.

Efter ligningslovens § 8, stk. 3, kan ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst fradrages:

a) Løbende provisioner eller præmier for lån, som den skattepligtige optager eller forsikring af hans tilgodehavender,

b) præmier og lignende løbende ydelser for kaution for den skattepligtiges gæld og

c) stiftelsesprovisioner, éngangspræmier og lignende éngangsydelser for lån, sikring af tilgodehavender eller kaution, som nævnt under a) og b), såfremt løbetiden er mxndre end 2 år.

Da kurssikring ved Eksportkreditrådet først er gennemført med virkning fra begyndelsen af indkomståret 1975, foreligger der ingen afgørelse fra de skattelignende myndigheder om den skattemæssige behandling af præmier for kursgarantiordningen til eksportkreditrådet.

Ejheller har skattedepartementet behandlet forespørgsler om den skattemæssige behandling af præmie» vedrørende kursgarantier.

Præmien omfattes formentlig ikke direkte af ligningslovens § 3, stk. 3 a og b, idet den ikke er "løbende'[1] i skattelovgivningens forstand. Præmien falder heller ikke ind under bestemmelsen i § 8,

stk. 3 c, da kun tilgodehavender med en løbetid på over 2 år kan sikres ved en eksportgaranti.

Præmien synes derfor ikke at kunne fradrages efter disse bestemmelser.

På den anden side har det med de omtalte lovbestemmelser i ligningslovens § 8, stk. *3,* næppe været tanken at indskrænke adgangen til i medfør af statsskattelovens § 6 at opnå fradrag for driftsudgifter.

Det er herefter usikkert, om ekspertørerne i medfør af denne sidstnævnte lovbestemmelse vil kunne opnå fradrag for præmieudgifter til eksportkreditrådet. Det forhold, at eksportøren har tegnet en kursgaranti for fordringen på den udenlandske køber er muligvis i sig selv ikke afgørende for spørgsmålet,om kursgevinst eller kurstab på fordringen skal medregnes ved opgørelsen af eksportørens skattepligtige indkomst.

Det er efter nugældende ligningspraksis kun kurstab eller kursgevinst på en sædvanlig leverandørkredit, der skal medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Hvis der foreligger en leverandørkredit, påvirker indbetalinger til eller udbetalinger fra eksportkreditrådet, dog utvivlsomt den skattepligtige indkomst i det år, hvori betaling sker, således at præmieudgifter dermed automatisk kommer til fradrag ved indkomstopgørelsen.

I andre tilfælde må den skattemæssige behandling af præmieudgifter **for** kursgarantier bedømmes som usikker.

Ved opgørelsen af eksportørens skattepligtige formue skal den kursgaranterede fordring medregnes, omregnet til danske kroner, formentlig efter den gældende a vista kurs, dog mindst den af Eksportkreditrådet garanterede kurs. Der kan dog under hensyntagen til forrentning, sikkerhed m.v. blive tale om et kursnedslag eller et kurstillæg på samme måde som for rent danske fordringer.

Salg af fordringer på udlandet uden regres (forfaitering).

I visse tilfælde vil det være muligt for eksportøren at sælge fordringen på den udenlandske køber.

Denne finansieringsmulighed kan anvendes, når kreditgivningen til den udenlandske køber er sket mod veksler.

For den danske eksportør medfører salg af fordringen, dels at

både valutakursrisikoen og debitorrisikoen er elimineret, dels en likviditetsforbedring.

Forfaltering er dog ikke særlig anvendt i praksis, formentlig fordi det er en forholdsvis dyr finansieringsform. Forfaitering anvendes særlig i forbindelse med tilgodehavender opstået ved samhandel med Østeuropa.

Ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst skal kun nettoprovenuet ved salget af fordringen medregnes.

TV Lån og kreditter, der ikke vedrører den løbende samhandel med udlandet.

Lån og kreditter, der ikke vedrører den løbende samhandel med udlandet, kan efter valutabestemmelserne opdeles i 2 hovedgrupper: Lån og kreditter af erhvervsmæssig karakter (finanslån), der behandles nedenfor under Å., samt lån og kreditter af personlig ikke-erhvervsmæssig karakter, der behandles nedenfor under B.

A. Finanslån.

Finanslån er i valutabestemmelserne defineret som kreditter og lån mellem valutaindlændinge og valutaudlændinge, som ikke **omfattes** af reglerne om kommercielle lån og kreditter eller af reglerne om kapitaltransaktioner af personlig,ikke-erhvervsmæssig karakter.

Kun lange finanslån, d.v.s. lån med en løbetid på mindst 5 år, tillades optaget i udlandet og kun til nærmere angivne formål. Bestemmelserne om optagelse af finanslån er ændret flere gange i de senere år, idet finanslånsreglerne indgår som et instrument i penge- og valutapolitikken.

Der foreligger endnu ikke opgørelser fra Danmarks Statistik over Danmarks mellemværender med udlandet ved udgangen af 1974. Det er dog anslået, at den ikke-offentlige sektors langfristede bruttogæld på dette tidspunkt androg ca. 23 mia.kr., hvoraf en ikke ringe del vedrørte egenkapitalen i udenlandsk ejede virksomheder i Danmark. Det er endvidere skønnet, at restgælden på almin-

delige finanslån androg ca. 44 mia.kr. og restgælden på andre finanslån incl. koncernlån omkring 2½ mia.kr.

Disse skøn er behæftet med en meget betydelig usikkerhed, og det er ikke muligt at foretage en yderligere opdeling. Til belysning af 'betydningen af de enkelte finanslånstyper er nedenfor anført tal for optagelse af og afdrag på disse lån i 1974.

Tabel 4. Optagelse af og afdragsbetalinger på finanslån i 1974.

	Kapital-import (indtægt)	Kapital-eksport (udgift)	Nettokapital import (nettoindtægt)
	mill.kr.		
A. Koncernlån:			
Almindelige koncernlån (direkte investering)	603	397	206
Øvrige koncernlån	94	40	54
Koncernlån i alt	697	437	260
B. Andre:			
Almindelige finanslån	1456	550	906
Refinansieringslån	70	34	36
Særligt bevilgede erhvervsmæssige lån	963	182	781
Finanslån ekskl. koncernlån	2489	766	1723
Finanslån i alt	3186	1203	1983

De i tabel 4 anførte tal kan alene tages som udtryk for låneoptagelserne i 1974, idet optagelsen af finanslån i høj grad påvirkes dels af den almindelige økonomiske politik, dels af kreditpolitikken både i Danmark og i udlandet. Det må således fremhæves, at optagelsen af almindelige finanslån kulminerede i 1973, men faldt noget i 1974 som en konsekvens dels af de ændrede regler for optagelse af disse lån, dels af faldet i de erhvervsmæssige investeringer. I 1975 er faldet fortsat, og i perioden januar - august er der netto sket en nedbringelse (nettotilbagebetaling) af disse lån på ca. 300 mill.kr. Den samme tendens gør sig gældende for såvel koncernlån som særligt bevilgede finanslån, der også netto ligger

på et noget lavere niveau i 1975 end i 1974.

Som omtalt under afsnittet om mulighederne for at sikre sig mod valutakursændringer kan finanslån i et vist omfang optages som led i en virksomheds afbalancering af krav og forpligtelser i fremmed valuta. Valutaterminsforretninger kan kun indgås til sikring af betalinger, der forfalder inden 2 år fra terminsforretningens indgåelse. På baggrund heraf er det kun muligt i begrænset omfang at kurssikre afdrag på finanslån ved valutaterminsforretninger, idet finanslånene normalt skal have en løbetid på mindst 5 år.

Efter de for tiden gældende finanslånsregler kan der sondres mellem følgende typer af finanslån: almindelige finanslån, koncernlån og refinansieringslån.

Almindelige finanslån.

Erhvervsvirksomheder er berettiget til at optage almindelige finanslån i udlandet til finansiering af nærmere afgrænsede erhvervsmæssige anlægsinvesteringer, der er afholdt senest 6 måneder forud for lånoptagelsestidspunktet eller skal afholdes inden for de efter lånoptagelsen følgende 12 måneder. En virksomhed kan højst optage finanslån på indtil 20 mill.kr. pr. kalenderår uden særlig tilladelse fra Nationalbanken. Ved større investeringer gives der tilladelse til optagelse af indtil 2 års finanslånskvoter, d.v.s. maksimalt 40 mill.kr. indenfor samme kalenderår.

Ved optagelse af almindelige finanslån skal der afgives en særlig erklæring til Nationalbanken. Denne erklæring er optaget som bilag 3 c.

Adgangen til at optage almindelige finanslån i udlandet blev indført i 1968 og er senest ændret i september 1974. Kravet om, at finanslån kun kan optages til finansiering af anlægsinvesteringer, blev indført den 1. januar 1974. *Før* dette tidspunkt kunne almindelige finanslån også optages til driftsfinansiering. I tilknytning hertil skal fremhæves, at det er de nærmere afgrænsede erhvervsmæssige anlægsinvesteringer, der berettiger en erhvervsvirksomhed til at optage et finanslån i udlandet.

På grundlag af erfaringerne fra de seneste år kan det konstateres, at der har været en tendens til særligt at optage lån i valu-

taer, hvor renten er lav, først og fremmest Sfr., selv om dette ofte er modsvaret af stigning i karsen. Låntagerne har muligvis ikke gjort sig deres større kursrisiko klar, men kurstabene er i en vis udstrækning kompenseret ved en rentegevinst.

Betydningen af ændringer i valutakurserne illustreres af tabel 5 og 6, der viser, hvorledes et finanslån på 400.000 Sfr. (= 697.360 D.kr.) er afviklet, og hvorledes et finanslån på £ 40.000 (= 715.540 D.kr.) er afviklet.

Tabel 5. Eksempel på udbetalt provenu, samt betalte renter og afdrag på et finanslån i schweitzer franc. Variabel rente, fast afdrag 4o.ooo Sfr. hver 1/3 og 1/9.

Sfr. 4oo.ooo,- optaget den 28. august 197o
a kurs 174,34. Udbetalt provenu kr. 697.36o

	afdrag	rente
afdrag 1/3-71 a kurs 173,84	kr. 69.354	
rente 28/8-7o til 1/3-71 = 9,125 % p.a.		kr. 32.6o7
afdrag 1/9-71 a kurs 183,72	kr. 73.488	
rente 1/3-71 til 1/9-71 = 7,625 % p.a.		kr. 25.775
afdrag 1/3-72 a kurs 18o,38	kr. 72.152	
rente 1/9-71 til 1/3-72 = 6,5 % p.a.		kr. 18.863
afdrag 1/9-72 a kurs 182,77	kr. 73.1o8	
rente 1/3-72 til 1/9-72 = 5 % p.a.		kr. 13.o78
afdrag 27/2-73 a kurs 192,35	kr. 76.94o	
rente 1/9-72 til 1/3-73 = 4,375 % p.a.		kr. 1o.322
afdrag 4/9-73 a kurs 19o,85	kr. 76.34o	
rente 1/3-73 til 4/9-73 = 7,75 % p.a.		kr. 15.366
afdrag 1/3-74 a kurs 2o2,55	kr. 81.o2o	
rente 4/9-73 til 1/3-74 = 8,875 % p.a.		kr. 14.221
afdrag 3/9-74 a kurs 2o4,oo	kr. 81.6oo	
rente 1/3-74 til 3/9-74 = 12 % p.a.		kr. 15.778
afdrag 3/3-75 a kurs 224,78	kr. 89.912	
rente 3/9-74 til 3/3-75 = 14.75 % p.a.		kr. 13.319
afdrag 1/9-75 a kurs 223,o8	kr. 89.232	
rente 3/3-75 til 1/9-75 = 8,625 % p.a.		kr. 3.89o
ialt	kr.783,146	kr. 163.217

Kurstab kr. 85.786.
Ialt renter og kurstab kr. 249.oo3.
Ved en beskatningsprocent på 37 er nettoudgiften efter skat 188.613 kr.

Tabel 6. Eksempel på udbetalt provenu, samt betalte renter og afdrag på et finanslån i pund. Variabel rente, fast afdrag 4.ooo £ hver 1/3 og 1/9.

	afdrag	rente
£ 4o.ooo optaget den 28. august 197o		
a kurs 1788,85. Udbetalt provenu		kr. 715.54o
afdrag 1/3-71 a kurs 18o7,8o	kr. 72.312	
rente 28/8-7o til 1/3-71 = 11 3/4 % p.a.		kr. 43.663
afdrag 1/9-71 a kurs 18o9,oo	kr. 72.36o	
rente 1/3-71 til 1/9-71 = 1o 5/8 % p.a.		kr. 35.366
afdrag 1/3-72 a kurs 1819,65	kr. 72.786	
rente 1/9-71 til 1/3-72 = 1o 5/8 % p.a.		kr. 31.1o6
afdrag 1/9-72 a kurs 169o,6o	kr. 67.624	
rente 1/3-72 til 1/9-72 = 8 % p.a.		kr. 19.355
afdrag 1/3-73 a kurs 1544,5o	kr. 61.78o	
rente 1/9-72 til 1/3-73 = 11 3/8 % p.a.		kr. 21.2oo
afdrag 4/9-73 a kurs 1423,oo	kr. 56.92o	
rente 1/3-73 til 4/9-73 = 13 3/4 % p.a.		kr. 2o.327
afdrag 1/3-74 a kurs 1425,25	kr. 57.olo	
rente 4/9-73 til 1/3-74 = 17 5/8 % p.a.		kr. 19.873
afdrag 3/9-74 a kurs 1421,oo	kr. 56.84o	
rente 1/3-74 til 3/9-74 = 19 1/2 % p.a.		kr. 17.18o
afdrag 3/3-75 a kurs 13o2,75	kr. 52.11o	
rente 3/9-74 til 3/3-75 = 2o 1/4 % p.a.		kr. 1o.611
afdrag 1/9-75 a kurs 126o,25	kr. 5o.41o	
rente 3/3-75 til 1/9-75 = 16 1/2 % p.a.		kr. 4.2o5
	kr.62o.152	kr. 222.886

Valutakursgevinst kr. 95.388.
Udgift: renter ÷ valutakursgevinst kr. 127.498.
Ved en beskatningsprocent på 37 er nettoudgiften efter skat 45.o3o kr.

Det skal tilføjes, at den beskrevne problemstilling måske kan betragtes som delvis historisk. For nylig er det politisk blevet besluttet, at Schweiz skal optages i det europæiske valutasamarbejde "Slangesamarbejdet". Sfr. vil derved blive bundet i et temmelig fast forhold til danske kroner på linje med f.eks. D-mark, Hfl., Sv.kr. og N.kr. Endnu er kun den principielle beslutning truffet, således at Sfr. ikke i praksis er med i det nævnte samarbejde. Når dette sker, vil kursrisiko hovedsagelig været forbundet med lån, der optages i US-dollars.

Koncernlån.

Koncernlån indgår som et led i udenlandske direkte investeringer her i landet, d.v.s. investeringer i en erhvervsvirksomhed, hvorved en udlænding opnår adgang til at udøve væsentlig indflydelse på virksomhedens ledelse.

Udlændingens kapitaltilførsel til en herværende helt eller delvis ejet virksomhed kan foretages enten i form af indskud af ansvarlig egenkapital eller i form af lån, som udlændingen yder eller garanterer for - koncernlån.

Den helt eller delvis udenlandsk-ejede virksomhed kan optage koncernlån i udlandet på indtil 200.000 kr. pr. kalenderår uden særskilt tilladelse fra Danmarks Nationalbank. Valutabestemmelserne stiller ikke særlige krav med hensyn til, om sådanne lån skal tjene til driftsfinansiering, f.eks. finansiering af eksportforretninger eller skal indgå som et led i virksomhedens anlægsfinansiering. Såfremt virksomheden har et større kapitalbehov, tillader Nationalbanken, at der optages koncernlån i udlandet på over 200.000 kr. om året.

Refinansieringslån.

Denne gruppe af finanslån kan på nærmere vilkår optages i udlandet til refinansiering af danske direkte investeringer i udlandet foretaget såvel i form af indskud af ansvarlig egenkapital som i form af koncernlån. Det er Nationalbankens praksis ved udstedelse af tilladelser til større direkte investeringer i udlandet at hen-

stille til den danske investor, at refinansieringslån optages i udlandet.

Til gruppen af refinansieringslån henregnes endvidere lån, der i henhold til valutabestemmelserne kan optages i udlandet til finansiering af udgifter, der afholdes i udlandet vedrørende bygge- og anlægsarbejder, som erhvervsmæssigt udføres i udlandet efter bestilling. Disse refinansieringslån har efter deres formål karakter af eksportfinansiering for bygge- og anlægsvirksomheder.

Lån optaget ved emission af obligationer.

Obligationslån i udlandet optages i det væsentligste af offentlige myndigheder (stat, kommuner, telefonselskaber og elværker ra.fl.). Erhvervsvirksomheder har efter valutabestemmelserne ikke adgang til at emittere obligationer i udlandet uden tilladelse fra Danmarks Nationalbank.

I enkelte tilfælde har store erhvervsvirksomheder fået tilladelse til optagelse af obligationslån i udlandet, Tilladelser er i sådanne tilfælde givet med udgangspunkt i de almindelige regler - f.eks. reglerne for almindelige finanslån, refinansieringslån eller kommercielle kreditter eller eventuelt en kombination heraf.

Medens valutaindlændinge som ovenfor beskrevet i et vist omfang har adgang til at optage lange finanslån i udlandet, er valutabestemmelserne ud fra valutabalancehensyn restriktive med hensyn til at tillade, at der ydes finanslån til uilandet. Sådanne lån kan i almindelighed kun ydes som koncernlån.

Ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst skal valutakursgevinster eller -tab på et udenlandsk finanslån ikke medregnes.

Valutakursgevinst eller -tab på finanslånet påvirker ikke afskrivningsgrundlaget for det anskaffede aktiv, jfr. dog det tidligere anførte om forskudsafskrivninger.

Hvis lånet er optaget ved emission af obligationer, behandles kurstab ved emissionen på linie med kurstab på danske obligationer.

Renten af finanslånet er fradragsberettiget, jfr. SL § 6e.

Ved opgørelsen af den skattepligtige formue skal finanslånet medregnes efter kursen på statustidspunktet.,

B. Lån og kreditter af personlig, ikke-erhvervsmæssig karakter.

Kapitaltransaktioner af personlig., ikke-erhvervsmæssig karakter mellem valutaindlændinge og valutaudlændinge kan efter valutabestemmelserne som hovedregel ikke foretages.

Fra denne hovedregel undtages dog familielån og lån vedrørende fast ejendom i udlandet til ikke-erhvervsmæssig brug.

Familielån.

Lån kan optages hos valutaudlændinge, der er i familie med låntageren, når det samlede -provenu ikke overstiger 200.000 kr. i hveri enkelt kalenderår. Tilsvarende kan lån ydes til valutaudlændinge, der er i familie med långiveren.

Der stilles ikke betingelser med hensyn til familielåns anvendelse.

Det skal fremgå af den hvide anmeldelse til Nationalbanken, at der er tale om et familielån.

Ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst skal valuta-kurstab eller -kursgevinst på familielån ikke medregnes.

Lån vedrørende fast e.jendom i udlandet til ikke-erhvervsmæssig brug.

En valutaindlænding må kun erhverve fast ejendom til ikke-erhvervsmæssig brug i udlandet, når ejendommens købesum m.v. ikke overstiger 60.000 kr. pr. person. Fra denne grænse dispenseres dog ve.d køb i andre EF-lande.

Finansieringen af købesummen kan helt eller delvist foretages i udlandet. Tilsvarende gælder ved en valutaudlændings køb af fast ejendom her i landet til ikke-erhvervsmæssig brug.

Der skal afgives en særlig anmeldelse til Nationalbanken om erhvervelse af privat .fast ejendom i udlandet, hvoraf det fremgår, at betingelserne er opfyldt. Anmeldelsen er optaget som bilag 5 d.

Ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst vil valuta-kurstab eller-kursgevinst ved tilbagebetaling af lån optaget til finansiering af privat fast ejendom i udlandet være indkomstopgørelsen uvedkommende.

Gevinst eller tab ved senere salg af den faste ejendom i udlandet medregnes ved opgørelsen af sælgerens almindelige eller særlige indkomst på samme måde, som et eventuelt salg af privat fast ejendom i Danmark skulle medregnes.

Herboende udenlandske statsborgers lån.

Udenlandske statsborgere, der ikke har haft ophold her i landet i mere end 3 år, kan i hvert kalenderår optage lån, der ikke overstiger 200.000 kr.

Der stilles ikke betingelser med hensyn til lånets anvendelse.

Ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst skal valuta-kursgevinst eller -tab ved tilbagebetaling af lånet ikke medregnes.

Som omtalt kan der ydes respektive modtages lån mellem valutaindlændinge og -udlændinge, der er i familie med hinanden. Endvidere gives der i visse tilfælde tilladelse til sådanne lån mellem personer, der uden at være i familie med hinanden har et tilsvarende snævert tilknytningsforhold. Beløbsmæssigt er disse lån uden større betydning, idet valutaindlændinge i 1974 netto modtog lån af denne art fra udlandet på 17 mill.kr. Dette tal omfatter både lån, der er ydet efter de generelle regler i valutabestemmelserne og lån, der er optaget efter særlig tilladelse fra valutamyndighederne. Tilsvarende har valutaindlændinge I 1974 ydet sådanne lån for 8 mill.kr., men afdragene har oversteget; låneydelserne, således at der netto har været en kapitalimport ad denne veg på 14 mill.kr. I alt har disse ikke-erhvervsmæssige transaktioner således i 1974 tilført Danmark 31 mill.kr.

Ved køb af fast ejendom i udlandet til ikke-erhvervsmæssig brug (ferieejendomme o.lign) vil en del af købesummen ofte blive erlagt ved overtagelse eller optagelse af lån i udlandet med pant i den pågældende ejendom. Der foreligger ingen oplysninger om restgælden på disse lån, men da de registrerede nettoudgifter vedrørende disse ejendomskøb kun udviser forholdsvis ubetydelige beløb, vil lån i udlandet i forbindelse med sommerhuse o.lign. være af en meget begrænset størrelsesorden.

V. Arbejdsgruppens overvejelser.

Indledning.

Gennem en længere årrække er tilrettelæggelsen af penge- og kreditpolitikken og udformningen af de gældende valutabestemmelser sket med hensyntagen til behovet for en kapitalimport, der har bidraget til finansiering af underskuddet på betalingsbalancens løbende poster, afdragene på gamle lån samt lånene til udviklingslandene. Som konsekvens af den førte politik har det danske erhvervsliv som regel haft en stor løbende låntagning i fremmed valuta og har som resultat heraf opbygget en relativ stor gæld over for udlandet - med heraf følgende store løbende afdragsforpligtelser. Hertil kommer, at danske eksportvirksomheder i et vist omfang af konkurrencemæssige grunde har været nødt til at yde kredit og dermed opbygge tilgodehavender i fremmed valuta.

Det danske indkomstskattesystem bygger som de fleste vesteuropæiske landes skattesystemer på en sondring mellem investering i virksomhed - indkomstkilden - og det løbende afkast fra virksomheden. Indkomstskatten svares - efter nærmere regler i de enkelte landes lovgivning - af det løbende afkast., Hvorledes indkomstkilden eller den selvstændige virksomhed er finansieret, er normalt uden betydning, bortset fra, at beskatningsgrundlaget reduceres med renter af lånekapital i virksomheden.

Ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst af en virksomhed, der har lån eller tilgodehavender i udenlandsk mønt, skal valutakurstab og -gevinst efter gældende ligningspraksis kun med-

regnes, når der er tale om en direkte leverandørkredit.

I de gældende valutabestemmelser findes ikke den samme principielle sondring, som skatteretligt findes mellem lån og tilgodehavender, der vedrører selve virksomhedens kapitalapparat, og lån eller tilgodehavender, der vedrører den løbende drift. Det kan forekomme, at lån, der i medfør af valutabestemmelserne er kommercielle lån, skattemæssigt behandles på linie med finanslån.

Det er ud fra disse forudsætninger, arbejdsgruppens overvejelser skal ses.

Kommercielle lån og kreditter i forbindelse med drift af en virksomhed.

Efter den nugældende skattepraksis gælder det som tidligere anført, at det kun er valutakurstab eller -gevinst på en direkte leverandørkredit, der skal medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Valutakurstab eller -gevinst, der fremkommer i forbindelse med trediemandsfinansiering, skal derimod ikke medtages ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Denne forskel kan føre til ret vilkårlige resultater og er derfor næppe tilstrækkelig velbegrundet.

Med hjemmel i statsskattelovens § 6, hvorefter der er adgang til ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst at fradrage driftsomkostninger, d.v.s. de udgifter, som i årets løb er anvendt til at erhverve, sikre og vedligeholde indkomsten, skønnes det muligt, ved vejledende anvisninger udstedt af statens ligningsdirektorat og ligningsrådet og med tilslutning af ministeren for skatter og afgifter, med virkning for det kommende indkomstår at indrømme fradrag for valutakurstab, der lides på kommercielle lån og tilgodehavender, der kan henføres til finansiering af den løbende drift af en virksomhed. Tilsvarende bør de valutakursgevinster, der opnås på de samme arter af kommercielle lån og tilgodehavender, kunne inddrages under beskatning med hjemmel i statsskattelovens § 4, der fastlægger, hvad der skal medregnes til den skattepligtige indkomst. En beskatning af valutakursgevinster, der hidtil har været anset for skattefri, må dog påregnes at ville fremkalde et betydeligt større antal klagesager, såfremt skattekravet alene støttes på et administrativt direktiv og ikke på en direkte lovbestemmelse.

En udtrykkelig lovhjemmel for en udvidet beskatning af fortjeneste eller tab på valutatilgodehavender og valutagæld, der oparbejdes, som led i den rent erhvervsmæssige samhandel med udlandet, må derfor anses tilrådelig.

En ændring af de hidtidige regler for behandlingen af valutakurs gevinst er og -tab på de kommercielle lån i fremmed valuta, optaget til finansiering af den løbende drift, må antages at kunne påvirke valget af., hvilken valuta låntagningen sker i. Det skyldes, at det offentliges overtagelse af en del af kursrisikoen gennem beskatningen kan føre til en mindre grad af tilbageholdenhed overfor optagelse af lavt forrentede lån i stærke valutaer.

Umiddelbart forekommer det ikke at være ønskeligt ved ændringer i skattereglerne at påvirke virksomhedernes overvejelser om, i hvilken valuta låntagningen skal ske.Imidlertid betyder det forhold, at der for leverandørkrediter allerede findes en sådan ordning, Samt dot forhold, at der normalt er mulighed for at sikre den helt overvejende del af disse kreditter over terminsmarkedet, at den nævnte påvirkning skønnes at blive af begrænset størrelse. Endvidere kan det ikke afvises, at flere virksomheder end nu indenfor valutabestemmelsernes rammer vil søge at finansiere deres samhandel ved' optagelse af kommercielle lån i udlandet.

Finanslån m.v. (alm, finanslån, koncernlån, refinansieringslån samt kommercielle kreditter og lån til finansiering af anlægsinvestering).

Indkomstskattesystemet bygger på en sondring mellem investering i en virksomhed - indkomstkilden - og det løbende afkast fra virksomheden. Valutakurstab eller -gevinst på finanslån m.v. påvirker derfor ikke opgørelsen af den skattepligtige indkomst.

En inddragelse af finanslån m.v. under den skitserede ordning vil derfor efter arbejdsgruppens opfattelse klart være i strid med den grundlæggende systematik, der er nedlagt i den danske skattelovgivning.

En ændring af skattereglerne; således at valutakursgevinster og -tab på sådanne lån i fremmed valuta fremtidig inddrages i opgørelsen af den skattepligtige indkomst, vil derfor også rejse spørgsmålet om beskatningen af kursgevinster hos kreditor og kurstab hos debitor på lån, der emitteres til underkurs (obligations-

lån, private pantebreve og lign. samt stiftelsesprovision på lån i pengeinstitutter).

Arbejdsgruppen mener imidlertid at måtte pege på, at det nuværende system har skabt en - ganske hårfin - balance mellem kapitalgevinster og -tab og egentlige renter m.v.; en balance, der let vil kunne forskydes med mere eller mindre alvorlige konsekvenser for prisfastsættelse, prisudvikling og rentedannelse.

På den anden side kan det anføres, at den fremtidige valutakurs, der er afgørende for omfanget af et tab eller en gevinst, ikke mindst under de nuværende internationale valutaforhold, der i et vist omfang er præget af anvendelsen af flydende valutakurser, i højere grad er uforudseelig end den fremtidige indenlandske prisudvikling - som jo er afgørende for prisstigningskompensationens størrelse ved fastsættelsen af den effektive rente. Det skyldes, at valutakursen ikke blot afhænger af den indenlandske prisudvikling, men også - foruden af en lang række andre faktorer - af pris- og renteudviklingen i andre lande.

Det forhold, at der således er tale om en risiko, der er overordentlig vanskelig at forudse, kan tale for, at kursgevinster og -tab på valuta betragtes på en anden måde og derfor også undergives en anden skattemæssig behandling end kursgevinster og -tab på indenlandske fordringer, der principielt kan forudberegnes, hvis fordringerne beholdes til udløb.

Betalingsbalanceforholdene i de sidste 15 år har som ovenfor nævnt nødvendiggjort en relativ stor låntagning i udlandet. Det kan derfor være naturligt at se spørgsmålet om den skattemæssige behandling af valutakursgevinster og -tab i denne sammenhæng. En ordning, hvorefter valutakurstab kan fradrages og -gevinster skal medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst, vil betyde, at en vis del af risikoen for tab eller muligheden for gevinst overtages af det offentlige i form af en tilsvarende nedsættelse eller forhøjelse af beskatningsgrundlaget.

En sådan ændring må som tidligere nævnt antages at kunne påvirke valget af valuta ved kreditgivning og låntagning. Ved kreditgivning vil det offentliges overtagelse af en del af kursrisikoen gennem beskatningen kunne føre til en mindre tilbageholdenhed med ydelse af kredit i svage valutaer, der ofte vil være relativt højt forrentede. Virkningen på låntagning vil derimod kunne være en

mindre grad af tilbageholdenhed over for optagelse af lavt forrentede lån i valutaer med en revalueringsrisiko.

En sådan påvirkning af virksomhedernes overvejelser om kreditgivning og låntagning i udlandet forekommer ikke ønskelig.

Indførelse af skatteregler af den her omhandlede karakter vil for Danmarks vedkommende formentlig få større betydning for låntagning end for kreditgivning. Det kan ikke afvises, at flere virksomheder end nu inden for valutabestemmelsernes rammer vil søge at finansiere deres virksomhed ved optagelse af lavere forrentede udenlandske lån. En voksende interesse for at søge finansiering i udenlandsk valuta vil kunne muliggøre en indsnævring af forskellen mellem det danske og internationale renteniveau. Dette vil fra erhvervslivets synspunkt antagelig blive anset for en fordel.

En ordning, hvorefter kurstab og kursgevinster på valuta indgår i opgørelsen af den skattepligtige indkomst, vil betyde, at en beslutning om en ændring af kronens centralkurs automatisk påvirker det fremtidige skattegrundlag. Det samme gælder ved ændringer i centralkursen for de øvrige valutaer, der deltager aktivt i det europæiske valutasamarbejde ("Slangesamarbejdet"), samt for de løbende ændringer i kronens kurs overfor de flydende valutaer. Herved er der på forhånd lagt et bånd på den valutapolitiske handlefrihed, hvilket næppe i sig selv kan være hensigtsmæssigt. Problemets omfang begrænses dog af, at provenuvirkningerne for de lange lån vil fordele sig over en årrække, såfremt en eventuel ordning indrettes således, at gevinst eller tab medregnes ved indkomstopgørelsen i takt med lånets afvikling.

Hvis finanslån m.v. inddrages under en eventuel ordning, vil det være nødvendigt at overveje, om der skal foretages en begrænsning af de låneformer, der skal være omfattet.

Vælger man således at medtage koncernlån under ordningen, kan det påvirke fordelingen af kapitaltilførsel til helt eller delvis udenlandsk ejede virksomheder i form af lån og i form af ansvarlig kapital (direkte investeringer). Der vil nemlig i dette tilfælde være fordele forbundet med at tilføre kapitalen som lån fremfor som egenkapital. Herved vil en større del af den samlede langfristede, erhvervsmæssige kapitalimport blive i form af lån, der typisk forrentes til markedsrenten, og en mindre del i form af ansvarlig kapital, der typisk forrentes lavere end lånerenten - eller slet ikke forrentes. Resultatet heraf ville blive en forøgelse af

nettorenteudgifterne til udlandet og en hertil svarende forringelse af betalingsbalancens løbende poster. Endvidere forringes beskatningsgrundlaget med den forøgede renteudgift.

Vælger man på den anden side kun at lade ordningen omfatte almindelige finanslån og länge kommercielle lån og kreditter, må det forventes at ville medføre, at en betydelig del af de lån, der ellers ville blive hjemtaget efter koncernlånsreglerne, fremtidig vil blive hjemtaget som almindelige finanslån og/eller kommercielle lån, hvilket i et tilsvarende omfang ville gøre beslutningen om at holde koncernlånene udenfor ordningen illusorisk.

Arbejdsgruppen har endvidere overvejet, om de refinansieringslån, der optages i forbindelse med danske virksomheders direkte investeringer i udlandet og koncernlån ydet til udlandet, bør være omfattet af en ordning. Holdes de udenfor, vil det kunne virke som en bremse på danske virksomheders direkte irvesteringer i udlandet.

Personlige, ikke-erhvervsmæssige lån.

Efter de gældende skatteregler påvirker valutakurstab og -gevinst på personlige, ikke-erhvervsmæssige udenlandske lån ikke opgørelsen af'den skattepligtige indkomst. Der vil her bl.a. være tale om familielån eller lån til erhvervelse af fritidshuse m.m. i udlandet.

Disse lån er med de nugældende valutabestemmelser af meget begrænset betydning.

Arbejdsgruppen mener ikke, at der er grund til at ændre de hidtil anvendte regler for den skattemæssige behandling af valutakursgevinster og -tab på disse lån.

Virkninger på skatteprovenu.

Virkningerne på skattegrundlag og dermed skatteprovenu af at inddrage valutakursgevinster og -tab på udenlandske mellemværender under opgørelsen af den skattepligtige indkonst, vil dels afhænge af, hvilke låneformer, ordningen skal omfatte, dels af udsvingene i kronekursen for de for den danske låntagning og långivning vigtigste valutaer. Generelt kan man sige, at provenuvirkningerne bliver større jo flere låneformer, der inddrages under ordningen, og jo stærkere valutakurssvingningerne viser sig at blive.

For at illustrere de provenumass s ige virkninger har arbejdsgruppen på grundlag af valutastatistikken for 1974 ladet foretage de i bilag 3 viste beregninger. Det fremgår heraf, at sådanne beregninger er overordentlig usikre, hvorfor arbejdsgruppen har ment at måtte afstå fra at sige noget mere præcist om de provenumæssige virkninger af at gennemføre den skitserede ordning.

Udenlandske regler for beskatning af valutakurstab eller valutakursgevinst.

Arbejdsgruppen har i den korte tid,, der har været til rådighed, ikke haft mulighed for at foretage en egentlig undersøgelse af de udenlandske skattemæssige bestemmelser på dette felt. De oplysninger, der har været til rådighed for arbejdsgruppen om reglerne i de nærmeste nabolande, Norge, Sverige og Vesttyskland, tyder imidlertid på, at reglerne er mere vidtgående end de gældende danske bestemmelser. Det synes navnlig at gælde de norske regler. Der henvises iøvrigt til den i bilag 2 anførte oversigt over de norske og svenske regler.

Efter de svenske regler er der tilsyneladende adgang til at fordele beskatningen af valutakursgevinster over en længere årrække. Det har ikke været muligt at få oplyst, om den omtalte fordeling af beskatningen over flere år støttes på lovregler eller administrative bestemmelser.

En tilsvarende adgang her i landet til at fordele en beskatning af valutakursgevinster synes at måtte kræve en særlig lovhjemmel.

Det er vanskeligt at finde en tilstrækkelig begrundelse for en sådan lovregel, der vil fjerne symmetrien i. den skattemæssige behand-
]ing af valutakurstab og -gevinst. Den eksportør eller importør, der i et givet år har konstateret en fortjeneste på et valutamellemværende, må alt andet lige have fået en tilsvarende forøget skatteevne. En udskydelse af beskatningen ved en fordeling over flere år, må efter arbejdsgruppens opfattelse kunne skabe særlige problemer, når

skatten skal betales. Dertil kommer, at en sådan ordning ikke kan undgå at komplicere skattesystemet yderligere til ulempe såvel for erhvervslivet, herunder pengeinstitutterne, som for de skattelignende myndigheder.

Konklusion.

En sammenfattende vurdering af, hvorvidt kursgevinster og kurstab på fremmed valuta i videre omfang end hidtil bør inddrages under beskatningen, må naturligvis bero på en afvejning af de fordele og ulemper, der er forbundet hermed. For de kortfristede kommercielle lån og kreditter vil der være forbundet en række fordele hermed, og der synes ikke at være væsentlige indvendinger, der taler imod en sådan ordning.

For de langfristede lån og kreditters vedkommende er sagen derimod mere kompliceret. Over for den valutariske fordel, at inddragelse af valutakursgevinster og -tab under beskatning utvivlsomt vil animere til en større kapitalimport, end tilfældet ellers ville være - især i perioder, hvor der er uro omkring valutakurserne, og hvor der netop er brug for kapitalimport af langfristet karakter - står en række ulemper, hvoraf nogle må siges at være ganske væsentlige.

Et problem af mere principiel - men derfor ikke mindre reel - karakter er, at ordningen betyder et brud med den skattemæssige systematik, hvorefter kursgevinster og kurstab på mellemværender, der har relation til anlægsfinansiering, er opgørelsen af den skattepligtige indkomst uvedkommende. Hertil kommer, at ordningen vil påvirke den udenlandske låntagnings og långivnings fordeling på valutaer, ligesom der vil være problemer forbundet med afgrænsning af, hvilke lånetyper m.v., der skal være omfattet af ordningen. Disse problemer vil kunne få virkninger for størrelsen af betalingsbalancens løbende poster og på beskatningsgrundlaget. Endvidere vil en sådan ordning betyde en hæmsko på de valutapolitiske myndigheders handlefrihed.

Endelig bør det nævnes, at ordningen - dersom den alene kommer til at omfatte den kortfristede låntagning og kreditgivning - vil indebære en risiko for, at der vil ske en omlægning fra langfristet til kortfristet låntagning og kreditgivning.

B I L A G

Bilag 1.

Eksempel på tabsberegning ved kurssikring ved eksportkreditrådet.

De kursgaranterede rater er på 100.000 US$ hver, og den garanterede kurs er 600,00.

	Rater i US$	á kurs 600,00 kr.	Modtagne beløb efter omregning kr.	3%-grænse kr.	Erstatning kr.
1.	100.000	600.000	623.000	618.000	÷ 5.000 (beløbet indbetales til EKR)
2.	100.000	600.000	581.000		
		1.200.000	1.204.000	1.236.000	0 (gevinsten er under 3%. EKR tilbagebetaler den modtagne betaling på 5.000 kr.)
3.	100.000	600.000	556.000		
		1.800.000	1.760.000	1.746.000	0 (tabet er under 3%)
4.	100.000	600.000	550.000		
		2.400.000	2.310.000	2.328.000	18.000 (beløbet udbetales til eksportøren)
5.	100.000	600.000	585.000		
		3.000.000	2.895.000	2.910.000	15.000 (eksportøren tilbagebetaler 3.000 kr. til EKT).

Bilag 2.

Regler i udlandet for beskatning; af kurstab og kursgevinst på lån og tilgodehavender i fremmed valuta.

Arbejdsgruppen har til brug for sine overvejelser søgt indhentet oplysninger om, hvorledes kursgevinst og kurstab på udenlandsk valuta påvirker opgørelsen af den skattepligtige indkomst i en række lande.

Oplysninger er søgt indhentet fra Norge, Sverige, Vesttyskland, Holland og England.

På grund af den korte tid, der har været til rådighed, er der kun indkommet besvarelse fra de tre førstnævnte lande.

A. Norge.

Det kongelige Finans- og Tolldepartement har i sit svar henvist til rundskrivelse nr. 521 fra Riksskattestyret samt en artikel af ligningssjef Hesselberg, Bærum, der begge er optrykt som bilag.

På grundlag heraf kan om den skattemæssige stilling i Norge oplyses følgende:

Der findes ikke i Norge generelle bestemmelser om beskatning af kurstab og kursgevinst på lån og tilgodehavender i fremmed valuta.

For skibsfartserhvervet er der en særlig hensættelsesordning, hvorefter der ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst efter visse nærmere regler kan indrømmes fradrag.

Udenfor næring får gevinst eller tab på grund af valutakursændringer ingen indflydelse for opgørelsen af den skattepligtige indkomst.

Indenfor næring er det hovedreglen, at valutakursgevinst eller -kurstab på et eller andet tidspunkt skal tages i "betragtning ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Tidspunktet antages imidlertid at være noget forskelligt, efter som det drejer *qlg* om realiseret eller urealiseret gevinst eller tab.

For ikke-regnskabspligtige og for regnskabspligtige, hvor regnskabet er tilladt ført efter kontantprincippet, skal urealiseret gevinst eller tab tages i betragtning, når betaling finder sted,

For regnskabspligtige skatteydere, der ikke fører regnskab efter kontantprincippet, skal realiseret valutakursgevinst på udestående fordringer i fremmed valuta, der hører til virksomhedens driftskapital som hovedregel medregnes som indtægt i det år, kursstigningen finder sted.

Det er noget tvivlsomt, om urealiseret valutakursgevinst på gæld skal indtægtsbeskattes i det år , kursgevinsten har fundet sted. Meget taler for, at urealiseret gevinst ikke indtægtsføres på det urealiserede stadium, men tages til indtægt efterhånden som betaling finder sted.

Når det drejer sig om urealiseret tab på fordringer erhvervet i næring, må det antages, at sådanne tab som hovedregel skal føres til fradrag i det år, hvor kursændringen har fundet sted. En betingelse for fradrag er imidlertid, at der foreligger en fordring, d.v.s. at modydelsen skal være erlagt. Et forventet tab på fordringer f.eks. på basis af en langvarig kontrakt opstået i de senere år, kan ikke uden videre tages i betragtning.

Ved lov af 16. juni 1972 er der som nævnt givet adgang til indtægtsfradrag for afsætning til en fond til dækning af senere devalueringstab på fragtkontrakter indgået i engelske pund og US dollar.

Urealiseret valutakurstab på gæld i næring er fradragsberettiget i sin helhed i året for kursstigning på den fremmede valuta uanset gældens art. Der er imidlertid intet til hinder for, at kurstabet først udgiftsføres efterhånden som betaling finder sted.

Gæld, der er opstået i forbindelse med langvarige bygge-

kontrakter såsom skibsbygningskontrakter, indtager en speciel stilling. Det er i disse tilfælde ikke berettiget at udgiftsføre kurstabet på gælden, før levering har fundet sted. Som driftsmidlets anskaffelsessum skal omregnes den ubetalte del af købesummen efter leveringsdagen,og det herved fremkoane beløb bliver afskrivningsgrundlag - altså forhøjes kostprisen med kurstabet på gælden.

Realiseret kursgevinst eller-tab får virkning for opgørelsen af den skattepligtige indkomst i mindst samme omfang, som foran beskrevet om urealiseret gevinst eller tab.

Ved opgørelsen af den skattepligtige formue får valutakursændringer umiddelbar indflydelse både i og uden for næring. Fordringer og gæld i udenlandsk valuta skal omregnes til norske kroner efter den udenlandske mønts kursværdi pr. 1. januar i ligningsåret. Fordringerne omregnes efter køberkursen og gælden efter sælgerkursen for den fremmede valuta.

Artikel af ligningssjef Hesselberg, Bærum, Norge.

Betydnigen av valutaendringer for fordringer og gjeld.

I. Innledende bemerkninger.

Spørsmålet om fradrag for devalueringstap og beskatning av devalueringsgevinst er blitt særlig aktielt etter den nylig (19. desember 1971) foretatte nedskrivning av doller (ned med 7.89 *f°)* og oppskrivning av D-mark, japanske yen, hollandske gylden og belgiske franc. Eksempelvis kan nevnes ,at det er antatt at norsk skipsfartsnæring vil lide et nettotap på ca. 1.3 milliarder kroner på grunn av valutaendringene ,når medregnes tapene i perioden med flytende valutakurser (9. mai til 19. desember). Dette fordi dollar siden punddevalueringen i 1967 har vært hovedvalutaen i fraktavtalene. Nedskrivningen av kroner (2o desember 1971) med 1 % i forhold til dollar, reduserte skipsfartens tap med bare ca. *So* mill, kroner. Dollardevalueringen har på tilsvarende mate medført tap for eksportnæringen,, særlig i de tilfelle næringen har bundet seg ved relativt langvarige kontrakter, mens importnæringen er kommet ut av det med gevinst.

Vanligvis oppstår det ved valutaendringer både gevinst og tap innenfor samme næring - samme bedrift - når det foreligger både fordringer og gjeld i utenlandsk valuta.

Spørsmålet om de ligningsmessige konsekvenser av valutaendringer har vært oppe til behandling flere ganger, bl.a. i forbindelse med nedskrivningen av den norske krone i september 1949 (jfr. Utv. X s.7o6) og ved punddevalueringen i november 1967 (jfr. Utv.1968 s. 426) Jfr. også oversikt i Thomle, 16. kommentarutgave til landsskatteloven, s.555.

II. Formuesligningen.

Ved formuesligningen får valutaendringer umiddelbare konsekvenser hva enten det dreier seg om næring eller ikke. Fordringer og gjeld i utenlandske valutaer må omregnes til norske kroner etter den utenlandske mynts kursverdi pr. 1. januar i ligningsåret. Fordringene omregnes etter kjøperkursen og gjelden etter selgerkursen for den fremmede valuta (Utv X s.7o8).

III. Inntektsligningen.

Ved inntektsligningen vil endringer av den valutariske verdi av fordringer og gjeld ikke alltid få umiddelbare konsekvenser.

A. Utenfor næring.

Utenfor næring eller forretningsvirksomhed får gevinst eller tap som bare baseres på en endret vurdering av fordringer og gjeld på grunn av valutafluktuasjon ingen virkning. Den omstendighet at f.eks. fordringene er blitt mindre verdifulle eller forpliktelsene mindre tyngende, tas således ikke i betraktning ved inntektsligningen. Tap eller gevinst tas i disse tilfelle heller ikke i betraktning selv om tapet eller gevinsten er konstatert ved betaling d.v.s. når fordringene inngår eller gjelden betales, jfr. Utv X s. 7o6, sidens nest siste avsnitt (vedr. tap).

Et helt annet spørsmål er eventuell beskatning av agiogevinster som oppstår etter at fordringene er inngått og den utenlandske valuta er kommet i skattyterens eie. Lar skattyteren i disse tilfelle valutaen f.eks. bli stående i utenlandsk bank og avhender sitt bankinnskudd etter kursoppgang på valutaen, vil gevinsten bli skat-

tepliktig også uter.for næring hvis avhendeisen skjer innen lo-årsfristen (§ 43/37, annet 1edd) idet gevinster, er oppstått ved avhendelse av en formuesgjenstand (Utv II s. 348 og 1958 s. 66). Slik mer eller mindre spekulativ overdragelse av utenlandsk valuta faller imidlertid utenfor rammen for min fremstilling, jfr. ellers om disse spørsmål, Thomle, kommentar til landsskatteloven, 16.utg. s.319 (note 5 til § 43).

B. I næring.

Når det gjelder næring eller forretningsvirksomhet, stiller saken seg annerledes. I disse tilfelle må en som hovedregel gå ut fra at såvel agiogevinst som agiotap på et eller annet tidspunkt må bli å ta i betraktning. Tidspunktet antas imidlertid å bli noe forskjellig alt ettersom det dreier seg om realisert eller urealisert gevinst eller tap.

1. Urealisert gevinst/tap.

Ikke-regnskapspliktige.

Urealisert gevinst eller tap antas ikke å kunne tas i umiddelbar betraktning for ikke-regnskabspliktige skattytere eller hvor regnskapet er tillatt ført etter kontantprinsippet, idet gevinsten/tapet er tillatt ført etter kontantprinsippet, idet gevinsten/tapet først skal tas i betraktning når betaling finner sted, jfr. Utv.X, særlig s. *1* o7.

Regnskapspliktige.

Har den regnskapspliktige derimot baser':; regnskapet på regnskapsprinsippet, vil urealisert gevinst eller tap i en viss utstrekning bli å ta i betraktning ifølge grunnsetningene for ordentlig forretningsførsel, jfr. sktl § 5o/4o, annet 1edd. Løsningen antas i disse tilfelle å bli følgende:

a. Urealisert gevinst på fordringer.

Urealisert agiogevinst på utestående fordringer i fremmed valuta og som hører til bedriftens "omløpende kapital" (omsetningsformuen eller driftskapitalen) må som hovedregel medtas som inntekt for det år kursstigningen i forhold til den norske krone har foregått, jfr. sktl. § 5o/4o, annet ledd, bokstav a, hvoretter verdiendring

av utestående fordringer skal tas i betraktning. Dette gjelder således utestående frakter og tilgodehavende for vareleveranser, jfr. Finansdepartementets rundskriv 15 mars 195o (Utv.X s.7o6), jfr. nærmere om fortolkningen av bokstav a, Kvisli "Skatterett - Hovedreglene om inntektsansettelsen" utg. 1957, s. 84, hvor det er gjort unntak for inntektsføringskravet hvor fordringene er særlig langsiktige, hvor det er stor risiko for at avdragene ikke vil inngå eller hvor fordringenes størrelse ikke kan fastslås.

Verdistigning på andre fordringer antas derimot å være fritatt for umiddelbar beskatning. Dette kan f.eks. gjelde fordringer oppstått ved utlånsvirksomhet.

b. Urealisert gevinst på gjeld.

Det synes noe tvivlsomt om urealisert agiogevinst på gjeld kan inntektsbeskattes for det år kursnedgangen har foregått. Spørsmålet er om grunnsetningene for ordentlig forretningsførsel (sktl. § 5o/4o, annet 1edd, første punktum) tilsier en slik beskatning.

Ved dom 1 Oslo byrett i 1928 (utv.III s. 489) var forholdet at et rederiselskap hadde et hollandsk skipspantelån i pund som hadde gitt en urealistisk agiogevinst på ca. kr. 4o.ooo. Beløpet var inntektsbeskattet, Retten fant at gevinsten ved gjeldsreduksjonen ikke kunne inntektsbeskattes så lenge avhendelse ikke hadde funnet sted. Regelen i bysktl § 4o, annet ledd, bokstav a om vurdering av fordringer var en positiv unntagelsesbestemmelse som ikke kunne fortolkes analogisk og således anvendes på gjeld. Ifølge lovens forarbeider var det bare forretningens "omløpende kapital" hvis verdistigning i årets løp skulle inntektsbeskattes uansett om den ikke var realisert. Man kunne således ikke av bokstav a slutte at den pantegjeldsforminskelse som agioen representerte også gikk inn under bestemmelsen.

I tilsvarende retning går en dom avsagt av byretten samme år om en agiogevinst på et pantelån (Utv. III s.518). Det ble her av retten uttalt at den av ligningsvesenet beregnede og beskattede angivelige agiogevinst ikke kunne sies å være virkelig innvunnet. Den var en fiktiv fortjeneste som ikke kunne være gjenstand for beskatning.

I begge disse tilfelle gjaldt det gjeld som skyldtes anskaffelse av driftsmidler. Hvorledes tilfeilet vil bli betraktet hvis det dreier seg om gjeld som refererer seg til den omløpende kapital,

såsom varegjeld, lån til bruk under den daglige drift o.l. er usikkert. Meget taler for at skattyteren heller ikke i disse tilfeller vil bli beskattet for den urealiserte gevinst og at det således ikke vil være i strid med ordentlig forretningsførsel at gevinsten ikke inntektsføres på det urealiserte stadium, men tas til inntekt etter hvert som betaling finner sted.

Noe mer tvivlsomt kan det være om det vil være i overensstemmelse med ordentlig forretningsførsel å unnlate inntektsføring av agiogevinsten på gjelden i de tilfelle ureal.isert agiotap på fordringer kreves til fradrag i samme år. En helhetsbedømmelse skulle kanskje tilsi beskatning i disse tilfelle. Dette er jo høyst aktuelt i dagens situasjon, spesielt når det gjelder rederinæringen hvor det foreligger agiotap på utestående frakter og agiogevinst på inngåtte tyggekontrakter i U.S.dollar. Parallelliteten ble påpekt ved gjennemføringen av loven av 14. juni 1968 (nr. 5) i forbindelse med fordelingen over flere år av devalueringstapet på fraktkontrakter, jfr. Utv 1968, s. 426.

Den omstendighet at en ikke umiddelbart inntekstbeskatter den urealiserte agiogevinst på gjeld, betyr ikke alltid at slik gevinst ikke skal få inntektsmessige virkninger før betaling av gjelden finner sted. Når det dreier seg om gjeld i forbindelse med byggekontrakter på skip, må skipets kostpris knyttes til leveringsdagen og således også til leveringsdagens kurs på gjelden (jfr. skattedir. utt. i Utv. 1968 s. 9o). For skip som ikke er levert, vil en forutgående devalueringsgevinst på gjelden måtte medregnes ved ansetteisen av kostprisen, dvs. kostprisen blir å redusere med den urealiserte gevinst og den reduserte kostpris blir avskrivningsgrunnlaget. Devalueringsgevinst på kontrakter vedr. skip som er levert når devalueringen finner sted, må tas til inntekt straks eller etterhvert som nedbetalingen foretas.

c. Urealisert tap på fordringer.

Når det dreier seg om tap på fordringer som hører til den omløpende kapital, må det antas at slike tap som hovedregel skal føres til fradrag i regnskapet for det år kursendringen har foregått, idet det også her foreligger en verdiendring av utestående fordringer son ved regnskapsårets utløp umiddelbart skal tas i betraktning i h.h.t. sktl. § 5o/4o, annet ledd, bokstav a.

Det samme antas å gjelde agiotap på fordringer som ikke hører til den omløpende kapital, jfr. i denne forbindelse aksjelovens § 80, pkt. 1, hvoretter fordringer ikke under noen omstendighet skal oppføres med mer enn det beløp som kan anses oppnåelig og samme lovs § 79, 1. 1edd, som fastsetter salgsverdien som maksimal aktiveringsverdi.

Betingelsene for fradrag må imidlertid være at det foreligger en fordring, dvs. at motydelsen må være erlagt. Et forventet tap på fordringer som f.eks. på basis av en langvarig kontrakt måtte oppstå i senere år, kan ikke uten videre tas i betraktning.

Ved loven av 14. juni 1968 ble det imidlertid gitt adgang til inntektsfradrag for avsetning til fond til dekning av senere devalueringstap på fraktkontrakter inngått før punddevalueringen (Utv. 1968 s.426).

Det er for tidlig å forutsi om det kommer en tilsvarende lov p.g.a. den foreliggende dollardevaluering. Det vil muligens bero på en antagelse av varigheten av de siste valutafastsetteiser. Har en det syn at disse fastsettelser vil bli relativt langvarige, tilsier situasjonen at det gis en ny særlov på dette område. Annerledes kan saken stille seg hvis en går ut fra at det ikke vil vare lenge før en ser nye fluktuasjoner og nye kurser. Noen spår at det vil komme nye endringer mer dramatiske enn de siste og det allerede om et par år, se Farmand nr. 1/72, s. 3-4. U.S.dollaren har i den siste tid vist ytterligere nedadgående tendens.

d. Urealisert tap på gjeld.

Urealisert agiotap på gjeld i næring synes å være fradragsberettiget uanset gjeldens art, jfr. Woldseth i Utv. 197o s. 568. Det må antas å være i samsvar med ordentlig forretningsførsel å utgiftsføre agiotapet i sin helhet i året for kursstigningen på den utenlandske valuta, jfr. sktl. § 5o/4o, annet 1edd, første punktum. I disse tilfelle synes det imidlertid ikke å være noe i veien for at tapet først utgiftsføres etterhvert som betaling finner sted (Utv. X, s.7o7), idet en her ikke er bundet av den mer kategoriske bestemmelse i nevnte skattelovs annet ledd, bokstav a, som gjelder fordringer.

Gjeld som er oppstått i forbindelse med langvarige byggekontrakter, såsom skipsbyggingskontrakter, står imidlertid også her i en

spesiell stilling. Det vil i disse tilfelle ikke være riktig å utgitsføre agiotapet på gjelden før levering har fundet sted. Alminnelige prinsipper for bokføring bør føre til at man som driftsmidlets anskaffelsessum regner den ubetalte del av kjøpesummen etter leveringsdagens kurs og at det derved fremkomne beløp blir afskrivningsgrunnlag - altså en forhøyelse av kostprisen med agiotapet på gjelden, se Riksskattestyrets uttalelse i Utv. IV s. 621, jfr. også Finansdepartementets uttalelse i Utv. 1962, s. 519, hvoretter agiotap på ubetalte terminer av skipsbyggingskontrakt påløpt før levering av skipet, .ikke kunne utgiftsføres, men måtte tillegges skipets kostpris som grunnlag for avskrivning.

2. Realisert gevinst/tap.

Realisert agiogevinst eller agiotap får virkning på inntektsansettelsen iallfall i de tilfelle de er av samme art som foran nevnte urealiserte gevinster og tap. Det er imidlertid klart at i den utstrekning forholdet allerede ér tatt i betraktning på det urea]iserte stadium, kan det ikke gis tilsvarende virkning på det realiserte stadium.

Ellers må en kunne gå ut fra at realiserte agiogevinster på fordringer i næring er skattepliktig inntekt uansett fordringens art. Det samme må antas å gjelde realiserte agiogevinster på gjeld også her uansett gjeldens art. Gevinstene må senest tas til inntekt det år de er innvunnet og kan således ikke avsettes som en kursreguleringsreserve til dekning av eventuelle fremtidige kurskurstap (Utv. IV s. 477).

Realisert agiotap er fradragsberettiget når det gjelder næring, uanset om tapet gjelder fordringer eller gjeld. Etter norsk skattelov kreves det f.eks. således ikke at agiotapet på gjelden bare skal referere seg til rene driftslån for å være fradragsberettiget, slik som i Danmark (Skattepolitisk oversikt 1969, s. 257, gjengitt i Utv. 197o s. 568

3. Verdipapirer.

For ordens skyld skal til slutt nevnes at opp- og nedskrivninger av verdipapirer på grunn av kurssvingninger ikke kan tas i betraktning ved inntektsansettelsen (sktl. § 5o/4o, tredje ledd), jfr. Torgersen, Utv. 1969, s. 114.

Rundskriv nr. 521/avd. I
Oslo 16. april 1974

LOV AV 15. FEBRUAR 1974 NR. 7 OM FRADRAG VED INNTEKTSLIGNINGEN TIL DEKNING AV DEVALUERINGSTAP PÅ FRAKTKONTRAKTER

For å motvirke og utjevne det til dels betydelige tap som mange rederier vil lide på grunn av langsiktige fraktkontrakter i U. S. dollar og pund sterling på grunn av kursfallet på disse valutaer i forhold til den norske krone etter utgangen av januar 1973, og på grunn av revalueringen av den norske krone med 5 pst. den 15. november 1973, er det vedtatt en lov om fradrag ved inntektsligningen for avsetninger til slike devaluerlngstap. Loven tilsvarer i alt vesentlig tidligere ordninger i lover av 14. juni 1968 og 16. juni 1972,som ble vedtatt i forbindelse med henholdsvis punddevalueringen i 1967 og dollardevalueringen i 1971. Disse lover er nærmere omtalt i Riksskattestyrets rundskriv nr. 435/avd. I av 20. juli 1968 under avsnitt B, utv. 1968 s. 426, og nr. 499/avd. I av 7. august 1972, utv. 1972 s. 403.

Den nye lovs forarbeider finnes i Ot. prp. nr. 20 (1973-74) og Innst. O. nr. 16 (1973-74). Lovteksten er tatt inn som påtrykt vedlegg 1 til dette rundskriv.

Loven gjelder første gang med virkning for inntektsåret 1973. slik at avsetningsfradrag kan kreves for dette og de to følgende år for så vidt gjelder certepartier som er inngått i pund sterling. Fradrag for certepartier inngått i U. S. dollar kan bare kreves for inntektsåret 1973. Om fristen for å kreve fradrag, se lovens § 6.

For certepartier i pund sterling gjelder loven bare for kontrakter som er inngått før utgangen av januar måned 1973 og som er bindende for partene etter utgangen av 1975. Pundcertepartier som ble inngått før 19. november 1967 omfattes av loven av 14. juni 1967 nr. 5. Da disse certepartiene vil gi større tap enn man kunne forutse i 1967 og 1968,omfattes de av den nye avsetningsadgang for så vidt angår tap som vil falle etter utgangen av 1975. Eventuelle avsetninger etter loven av 1968 kommer dog til fradrag i det beløp som kan avsettes etter den nye lov, jfr. § 4 annet 1edd.

For certepartier i U. S. dollar gjelder loven kontrakter som er inngått i tiden 14. august 1971 - 12. februar 1973, og som er bindende etter utgangen av 1973. Dollarcertepartier inngått før 14. august 1971 dekkes av loven av 16. juni 1972 nr. 55 og er derfor ikke tatt med i denne lov.

Av lovens § 2 fremgår at avsetningsadgangen refererer seg til tap som for dollarcertepartienes vedkommende kan beregnes å falle på 1974 og senere år, og for pundcertepartiene fra og med 1976.

Når det gjelder begrensninger i adgangen til fradrag for tap er å merke at tapet skal reduseres ikke bare med kursgevinst på betalingsforpliktelser i den samme valuta som skattyteren har inngått kontrakter i, men også med eventuell gevinst i den andre valuta loven gjelder. Eksempelvis kommer gevinst på betalingsforpliktelser i pund til fradrag i tap på dollarcertepartier og omvendt, jfr. § 4, første ledd, bokstav a. En annen begrensning fremgår av lovens § 4, annet 1edd.

Med hjemmel i lovens § 7 har Finansdepartementet den 3. april 1974 fastsatt regler til gjennomføring av loven. Regiene er tatt inn sona påtrykt vedlegg 2 til dette rundskriv.

Foruten til ligningskontorene er rundskrivet sendt direkte herfra til fylkesskattesjefene, skattefogdene, ordførerne, kommunekassererne og kommunerevisorene. Videre er fylkesmennene tilsendt fem eksemplarer hver hvorav fylkesrevisor og fylkeskasserer forutsettes levert hver sitt eksemplar.

Oslo, 16. april 1974

S. Fagernæs

Steinar Skaar

Vedlegg 1.

LOV OM FRADRAG VED INNTEKTSLIGNINGEN TIL DEKNING AV DEVALUERINGSTAP PÅ FRAKT-KONTRAKTER

Fremmet av Finans- og tulldepartementet. Ot. prp. nr. 20(1973-74). Innst. O. nr. 16. Besl. O. nr. 18. Odels- og Lagtingsvedtak h. h. v. 31. januar og 8. februar 1974.

§ 1

Skattepliktige som driver rederina:ring, kan for inntektsåret 1973 kreve fradrag i inntekten for avsetning til fond til dekning av senere devalueringstap på fraktkontrakt som går ut på betaling i amerikanske dollar og som ble inngått i tiden 14. august 1971 - 12. februar 1973 og er bindende for partene etter utgangen av 1973, jfr. § 2, første ledd.

Skattepliktige som driver rederinæring, kan for inntektsårene 1973-1975 kreve fradrag i inntekten for avsetning til fond til dekning av senere devalueringstap på fraktkontrakter som går ut på betaling i pund sterling og som ble inngått innen utgangen av januar 1973 og er bindende for partene etter utgangen av 1975, jfr. § 2, annet ledd.

§ 1!

For den enkelte kontrakt som nevnt i § 1, første ledd. gis fradrag for avsetning til dekning av tap som kan forutsies å falle på de år eller deler av et år av kontraktforholdets varighet som går utover utgangen av 1973.

For den enkelte kontrakt som nevnt i § 1, annet ledd. gis fradrag for avsetning til dekning av tap som kan forutsies a falle på de år eller deler av et år av kontraktforholdets varighet som går utover utgangen av 1975. Avsetningen kan føres til fradrag i 1973, 1974 eller 1975 etter den skattepliktiges valg.

§ 3

Ved beregning av tap som nevnt i § 2, første ledd, skal de inntekter av kontrakten (brutto fraktinntekter) som kan forutsies å falle på vedkommende år, omregnes til norske kroner etter den kurs som gjaldt for amerikanske dollar inntil 13. februar 1973.

Tapet beregnes ved at den omregnede inntekt sammenholdes med hva de samme inntekter vil utgjøre i norske kroner etter kursen på det tidspunkt da kravet om fradrag blir fremsatt.

Ved beregning av tap som nevnt i § 2, annet ledd, skal de inntekter av kontrakten (brutto fraktinntekter) som kan forutsies å falle på vedkommende år, omregnes til norske kroner etter den kurs som gjaldt for pund sterling på det tidspunkt kontrakten ble inngått. Tapet beregnes ved at den omregnede inntekt sammenholdes med hva de samme inntekter vil utgjøre i norske kroner etter kursen på det tidspunkt da kravet om fradrag blir fremsatt.

§ 4

Ved beregningen av det avsetningsbeløp den skattepliktige kan kreve fradrag tor, skal kurstapet på frakt-kontrakter reduseres med

a) kursgevinst: på betalingsforpliktelser i pantegjeld og på nybyggingskontrakt om levering av skip, i den utstrekning forpliktelsene skal gjøres opp i amerikanske dollar eller i pund sterling innenfor den periode kurstapet på fraktkontrakter blir henført til,

b) kursgevinst på terminforretninger for så vidt angår fraktkontrakter som nevnt i § 1.

Aväetning som nevnt i § 1, annet ledd, skal dessuten reduseres med avsetning som er foretatt i henhold til lov av 14. juni 1968 nr. 5 til dekning av tap i 1976 og senere år.

Ved beregning av kursgevinst, som nevnt i første ledd, gjelder bestemmelsene i § 3 på tilsvarende mate.

§ 5

Avsetninger som nevnt i § 1, første ledd, blir å tilbakeføre som inntekt fra og med ligningen for inntektsåret 1974 og blir å fordele på dette og de efterfølgende år i samme forhold som de årlige tap de refererer seg til, jfr. § 2, første ledd.

Avsetninger som nevnt i l l, annet ledd, blir å tilbakeføre som inntekt fra og med ligningen for inntektsåret 1976 og blir å fordele på dette og de efterfølgende år i samme forhold som de årlige tap de refererer seg til, jfr. § 2, annet ledd.

Hvis næringen opphører eller blir overdraft til ny eier, blir avsetninger som ennå ikke er tilbakeført etter bestemmelsen foran, i sin helhet å regne som inntekt for den skattepliktige straks. Det samme gjelder hvis skipet som kontrakten knytter seg til, går tapt eller kontraktsforholdet av andre grunner blir avbrutt.

DET JURIDISKE LABORATORIUM VED KØBENHAVNS UNIVERSITET

§ 6

Krav om fradrag for avsetning etter denne lov må være fremsatt overfor ligningsmyndighetene innen utløpet av fristen for innlevering av selvangivelsen.

§ 7

Vedkommende departement kan gi regler til utfylling og gjennomføring av denne lov, herunder om beregningene etter bestemmelsene i §§ 3 og 4.

Vedlegg 2.

Med hjemmel i lovens § 7 har Finansdepartementet fastsatt følgende:

REGLER

om gjennomføring av lov av 15. 2. 1974 nr. 7 om fradrag ved inntektsligningen til dekning av devalueringstap på fraktkontrakter.

A. Beregning av devalueringstap på fraktkontrakter.

1) Loven gjelder skattepliktige som har lidt tap som direkte følge av valutakursendringer for amerikanske dollar eller pund sterling. Dessuten gjelder avsetningsadgangen for skattytere som har fraktavtaler som er sluttet i en annen valuta enn amerikanske dollar eller pund sterling, men med klausulbinding til nevnte valutaer på en slik mate at det oppstår et inntektstap for rederiet på samme mate som om frakten hadde vært avtalt i amerikanske dollar eller pund sterling.

2) Ved beregningen av de fraktbeløp som påvirkes av devalueringen, legges følgende regler til grunn:

a) Skip på tidscerteparti.

Ved beregning av fraktinntektene og kurstapet legges til grunn at skipet vil være ute av fart (off hire) 4 pst. av tiden. Dette beregnes separat for hvert kalenderår eller del av et år.

b) Skip på certeparti for flere reiser i sammenheng (konsekutive reiser).

Ved beregning av hvor mange reiser skipet vil utføre hvert år eller del av et år i vedkommende fartsområde (trade), forutsettes at skipet vil være ute av drift på grunn av reparasjoner, vedlikehold og lignende 15 døgn i året.

For tankskip som under slikt certeparti kan bli dirigert til ulike fartsområder (trades), baseres beregningen på et hovedfartsområde (hovedtrade) som kan anses representativt, f. eks. "Persiske Bukt - United Kingdom/Continent", "Nederlandske Vestindia - United Kingdom/Continent" eller lignende.

c) Andre fraktkontrakter.

For fraktkontrakter knyttet til et enkelt skip, eller til flere skip tilhørende et enkelt selskap, foretas beregningen som under b). Dette gjelder også om det til oppfyllelse av kontrakten befraktes skip fra andre.

Hvis fraktkontrakten er inngått av flere skattytere i fellesskap, beregnes tapet for kontrakten under ett, og deltakerne oppgir hver for seg hvor stor del av tapet de venter at det i de enkelte år vil falle på dem selv.

3) Valutakurser og andre forhold ved beregning av kurstap.

Ved avsetning for tap på fraktavtaler i dollar anvendes ved kurstapsberegningene den kurs som gjaldt inntil 13. februar 1973, nemlig kr 6,645, jfr. lovens § 3, første 1edd.

Ved avsetning for tap på fraktavtaler i pund sterling anvendes kurs kr 20, - pr. pund for avtaler inngått før 18. november 1967, kr 17,316 pr. pund for avtaler inngått i tiden 18. november 1967 frem til 1. juni 1972. For senere avtaler må den aktuelle kurs på inngåelsestidspunktet benyttes.

I den utstrekning avsetning til dekning av devalueringstap i pund allerede er foretatt i medhold av lov av 14. juni 1968, begrenses adgangen til avsetning etter loven av 15. februar 1974 tilsvarende, jfr. lovens § 4, annet 1edd.

Se også B og C nedenfor.

B. Beregning av kursgevinst på pantegjeld og på betalingsforpliktelser på nybyggingskontrakter samt på terminforretninger.

Den maksimale ramme for avsetning blir etter lovens § 4 å redusere i den grad den skattepliktige gjennom avtaler kan beregnes å få kursgevinst som følge av valutakursendringen. Disse avtaler må i tilfelle være knyttet til pantegjeld eller betalingsforpliktelser på nybyggingskontrakter eller til terminforretninger i pund **eller dollar.**

Avsetningene blir å redusere i den utstrekning nevnte forpliktelser skal gjøres opp i dollar eller pund innenfor det tidsrom da rederiet vil få det kurs tap på fraktkontrakter som gir grunnlag for avsetning. Avsetningene blir videre å redusere når gevinst på terminforretninger i overensstemmelse med skattedirektørens brev av 29. januar 1968 x) til Norges Rederforbund fordeles til beskatning over liere år. Fradrag gjøres gjeldende for den del av gevinsten som skal tas til inntekt etter utgangen av 1973.

Det skal tas hensyn til kursgevinst uansett når avtale er inngått. Dog kommer ikke kursgevinst i dollars til nytt fradrag i den utstrekning det er tatt hensyn til gevinsten ved tidligere beregning av maksimal avsetning i medhold av lov av 16. juni 1972.

Fradrag gjøres ikke bare for kursgevinst på betalingsforpliktelser i den samme valuta som skattyteren har irufgått fraktkontrakter i. Gevinst på betalingsforpliktelser i f. eks. pund skal således komme til fradrag i tap på fraktavtale i dollars og omvendt, jfr. § 4, første ledd, bokstav a).

Kursgevinst tas med i beregningen uten hensyn til om det til vedkommende skip eller nybyggingskontrakt er knyttet fraktavtale som gir grunnlag for avsetning.

Ved beregning av kursgevinst benyttes samme valutakurser som nevnt under A 3.

1) Med pantegjeld forstås gjeld, sikret ved pant og med en avtalt nedbetalingsplan.

En kassakreditt blir ikke å betrakte som pantegjeld, selv om det skulle være deponert gjorte pantobligasjoner som sikkerhet for kreditten.

Pantegjeld omfatter også gjeld hvor pantobligasjonen ikke er hoveddokument. Det forekommer således at pantegjeld på skip i formen er vekselgjeld, sikret ved gjorte pantobligasjoner. Det kan f. eks. for et 5-års-lån med halvårlige avdrag være utstedt 10 like store veksler, med avtale om at en veksel skal innfris hvert halvår, mens resten skal fornyes.

2) For nybyggingskontrakter er det rederiets finansierings- og betalingsavtaler som er avgjørende for om det oppstår gevinst som kommer til fradrag i avsetningen. Det vil kunne oppstå slik gevinst når rederiets betaling i henhold til kontrakten skal skje etter utgangen av 1973. Selv om rederiet innen nevnte tidspunkt har gjort opp sine forpliktelser overfor verftet ved innbetaling av hele kontraktsummen, vil det likevel kunne oppstå gevinst. Dette vil være tilfelle hvis rederiet finansierer byggingen ved lån og dette forfaller til betaling etter 1973.

3) Terminforretninger som nevnt i lovens § 4 b omfatter transaksjoner hvor dollar eller pund ved avtale inngått før 12. februar 1973 når det gjelder dollar og før 1. februar 1973 når det gjelder pund, er solgt mot kroner eller annen valuta med levering av det avtalte dollar- eller pundbeløp på et senere tidspunkt. Agio-gevinst på slik terminforretning settes til den konstaterte kursgevinst for det iorhåndssolgte beløp.

C. Avsetningens omfang og fordeling på skip.

Hvis det foretas avsetning for hvert av årene 1973-74 og -75, blir beregningene av tap (A) og gevinst (B) å foreta på nytt i forbindelse med hvert års avsetning. Den valutakurs som gjelder når det nye krav om inntekts-fradrag fremsettes, blir å legge til grunn. Ved en slik revisjon av avsetningsbeløp skal hensyn tas også til mulige nye opplysninger om forfallsterminer for nybyggingsforpliktelser og andre endringer av betydning for avsetningsadgangen. Der hvor avsetningsbeløpet blir redusert p. g. a. oppnådde gevinster, blir reduksjonen å fordele proporsjonalt på de enkelte skip og år.

Skattyterne står fritt med hensyn til om de vil foreta fondsavsetninger for samtlige skip hvor det vil oppstå tap, eller om de bare vil benytte seg av avsetning for enkelte skip.

I forbindelse med innsendelse av selvangivelsen for 1975 må det foreligge endelige oppgaver over hvordan den samlede fondsavsetning er å betrakte som fordelt på de enkelte skip og år når det gjelder fonds avsetning for fraktavtaler i pund. Endelig oppstilling må, når det gjelder fonds avsetning for fraktavtaler i dollar, foreligge i forbindelse med innsendelse av selvangivelsen for 1973.

D. Revisorbekreftelse.

Beregninger av kurstap på fraktinntekter og kursgevinst på pantegjeld, nybyggingsforpliktelser og terminforretninger samt nettotapenes fordeling på de enkelte skip og år, innsendes sammen med kravet om avsetning til fond etter denne lov. Beregningene skal være attestert av revisor.

x) Dette brev gjaldt certepartiinntekter i pund som ville innløpe etter purddevalueringen i 1967, men som var forhåndssolgt før devalueringen. Den oppnådde kursgevinst vil ordinært være skattepliktig inntekt i det år oppgjørene finner sted - i alminnelighet innen 12 måneder etter forhåndssalget. Skattedirektøren anbefalte at kursgevinsten på disse forhåndssolgte pund ble tillatt fordelt til skattlegging over det antall år av certepartiet som gjensto etter devalueringen, og i forhold til de fraktinntekter som certepartiet ville gi i disse år. Forhåndssalget regnes altså ikke primært som en isolert realisering av enkelte frakttermin, men som en valutarisk disposi8jon for å holde hele certepartiets inntektsevne oppe. Tilsvarende fordeling kan altså nå foretas av forhåndssolgte dollarinntekter.

B. Sverige.

Der er ikke i Sverige særlige lovregler om beskatning af karstab eller kursgevinst på udenlandsk valuta. Der foreligger heller ikke afgørelser herom fra regeringsretten. Det svenske finansdepartement har på forespørgsel under hånden oplyst, at såvel kursgevinst som kurstab antagelig skal tages i betragtning ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Det er dog tvivlsomt, om dette også gælder udenfor næring.

Med IFA (International Fiscal Association) kongres i 1972 i Madrid om "Tax consequenses of changes in foreign exchange rates" som kilde, kan om den skattemæssige behandling i Sverige oplyses følgende:

Det antages i Sverige, at gevinst og tab på kommercielle lån og kreditter fuldt ud skal medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst.

Ved import af produktionsmidler, der kan afskrives, antages det, at kurstab medfører, at afskrivningsforløbet ændres. For aktiver, der afskrives på grundlag af den bogførte værdi, medfører valutakurstab på en resterende købesum, at den bogførte værdi ændres og dermed afskrivningsgrundlaget. For aktiver, der afskrives lineært, skal et nyt afskrivningsgrundlag konstitueres. Hvis der fremkommer valutakursgevinst, er det muligt, at denne gevinst først skal medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst efter afskrivningsperiodens udløb.

Ved ydelse eller påtagelse af korte udenlandske lån og kreditter antages det, at der straks er adgang til at fradrage valutakurstab. Hvis der fremkommer en valutakursgevinst, skal denne først tages til indtægt, når lånet er tilbagebetalt.

Ved ydelse eller påtagelse af langvarige lån og kreditter, antages det, at der ved valutakurstab er valgfrihed mellem at indtægtsføre dette straks, eller fordele kurstabet over lånets resterende løbetid. Hvis der opstår en valutakursgevinst, artages det, at denne først skal tages til indtægt, når lånet er tilbagebetalt.

Bilag 3

Skøn over betydning af eventuelle nye skatteregler for skatteprovenuet.

Det er som tidligere omtalt ikke muligt "blot nogenlunde præcist at angive størrelsen af de samlede løbende kommercielle lån.

Opgørelsen af Danmarks status overfor udlandet, d.v.s. opgørelsen af de udestående mellemværender på et bestemt tidspunkt, foretages af Danmarks Statistik, men er ikke opgjort for de seneste år. Det er dog skønnet, at den private sektors samlede kortfristede gæld overfor udlandet ved udgangen af 1974 androg omkring 19 mia. kr., og de kortfristede tilgodehavender noget under lo mia. kr.

Disse tal er som nævnt behæftet med en betydelig usikkerhed. En yderligere opdeling efter mellemværendernes art, f.eks. i leverandørkreditter, kortfristede lån til udenlandske pengeinstitutter o.s.v., lader sig ikke gennemføre med en blot rimelig grad af sikkerhed. Et vist indtryk af nogle af størrelserne kan dog dannes med udgangspunkt i forskellige indikatorer.

Det er i redegørelsen på grundlag af importens og eksportens størrelse sammenholdt med skøn over betalingssædvaner og gennemsnitlige kredittider i udenrigshandelen skønsmæssigt anslået, at importørernes gæld direkte til udenlandske leverandører andrager 11-12 mia. kr. og eksportørernes tilsvarende tilgodehavender omkring 7 mia. kr. Ud fra disse skøn kan det anslås, at den korte bruttogæld til udenlandske banker og lign. er af en størrelsesorden omkring 7 - 8 mia. kr. Der er tilsvarende kortfristede tilgodehavender - hovedsagelig danske virksomheders kontotilgodehavender - af en størrelsesorden på formentlig omkring 2 mia. kr.

Disse skøn er betinget af de restriktioner, der er indbygget i de danske valutabestemmelser, hvorefter erhvervslivet kun har forholdsvis begrænset mulighed for at stifte anden kort gæld i udlandet end gæld, der står i umiddelbar sammenhæng med udenrigshandelen, d.v.s. enten som leverandørgæld (kommercielle kreditter) eller som gæld til udenlandske pengeinstitutter og lign. til finansiering af enten importbetalinger eller kreditgivning ved eksport (kommercielle lån).

Et andet udgangspunkt for et skøn over det samlede omfang af kommercielle lån optaget hos udenlandske banker m.v. frembyder den af Nationalbanken indsamlede statistik over pengeinstitutternes garantier for lån optaget i udlandet. Denne statistik er angivet i tabel Å.

Tabel A. Bankernes garantier for lån optaget i udlandet ult imp 1974.

Garantier for kommercielle lån og kreditter	3466 mill.kr.
Garantier for andre lån (finanslån m.v.)	4671 mill.kr.
Andre garantier overfor udlandet	1945 mill.kr.
I alt. garantier overfor udlandet	10080 mill.kr.

Kilde: Danmarks Nationalbank, beretning og regnskab 1974, p. 4-2.

Bankernes garantiforpligtelser vedrørende kommercielle lån optaget i udlandet af danske erhvervsvirksomheder androg således ved udgangen af 1974 omkring 3T mia.kr., mens skønnet for de samlede løbende kommercielle lån i udlandet på samme tidspunkt ligger på et væsentligt højere niveau.

Den betydelige forskel skyldes formentlig først og fremmest, at de anførte tal er meget usikre, men skyldes derudover også bl.a., at, der ikke kræves garantier fra danske banker ved alle optagelser af lån hos udenlandske banker. Dette skyldes f.eks., at lånene i en række tilfælde optages af danske virksomlieder, der ejes af udenlandske Selskaber, og at de Udenlandske ejere selv stiller den fornødne sikkerhed. Endvidere har nogle store erhvervsvirksomheder en så god kreditværdighed også i udlandet, at de på dette grundlag selv kan optage lån i udlandet,uden at supplerende garanti fra en dansk bank er nødvendig.

Ved det forsøg, der nedenfor vil blive gjort på at give et indtryk af de skattemæssige konsekvenser af en udvidet adgang til at medregne virkningen af ændringer i kursen på fremmed valuta i indkomstopgørelsen, vil der blive set bort fra egentlige leverandørkreditter m.v., idet disse allerede efter gældende praksis henregnes til driftsregnskabet. Beregningerne vil således blive begrænset til kortfristede mellemværender i form af kommercielle lån hos banker m.v.

En nødvendig forudsætning for at kunne foretage en opgørelse af betydningen for skatteprovenuet af ændrede beskatningsregler for kommercielle lån er, at der foreligger oplysninger om, i hvilke valutaer lånene er optaget, og at den fremtidige udvikling i kurser, for disse valutaer er kendt. Ingen af disse forudsætninger er opfyldt, ligesom det ikke er muligt at udtale sig om størrelsen af de kommercielle lån i årene fremover. En beregning af provenuvirkningerne fremover er således efter sagens natur ikke mulig. Det vil i stedet blive forsøgt at give et indtryk af, hvad en ordning ville have betydet for 1974 med den viden, der foreligger om dette år.

Udgangspunktet er Nationalbankens valutastatistik, der baseres på de anmeldelser, der afgives ved betalinger til og fra udlandet på over 3.000,-kr. Disse anmeldelser fordeles bl.a. på betalingens art og den anvendte valuta. Fordelingen af betalingerne er anført i nedenstående tabel B.

Det må fremhæves, at den i tabel B anførte fordeling ikke umiddelbart kan betragtes som repræsentativ for samtlige kommercielle lån. Tabellen er udarbejdet på grundlag af betalingsanmeldelser, d.v.s. den vedrører betalinger, der normalt har passeret en dansk valutahandler. En betydelig del af transaktionerne vedrørende de kommercielle lån bliver imidlertid ikke registreret. Dette skyldes f.eks., at lån optaget til finansiering af importbetalinger i mange tilfælde ikke hjemtages, men anvendes umiddelbart i udlandet til betaling af de udenlandske leverandører. Mere betydende er endvidere det forhold, at lånene hyppigt optages på såkaldt "roll-over" basis, d.v.s.,at lånene fornyes med visse intervaller. Ved disse fornyelser ændres renten,og samtidig kan lånevalutaen ofte også ændres. Disse fornyelser af lån registreres kun i begrænset omfang af de danske myndigheder, og der kan derfor intet siges om, hvorledes de samlede løbende kommercielle lån fordeler sig på de forskellige valutaer.

Tabel B Eksport- og importvalutalån 1974 fordelt på valutaer.

	I alt brutto	Heraf US $	DM	Hfl.	Sfr.	D.kr.	Modregning [1]	Andre
	mill.kr.							
Importvalutalån.								
Indtægt	4874	1385	500	375	1077	137	804	596
Udgift	3052	778	360	190	968	68	222	466
Eksportvalutalån.								
Indtægt	1934	405	267	203	671	68	1	319
Udgift	1448	349	127	66	538	11	12	345

Note: l) Modregning repræsenterer ikke faktiske betalinger til og fra Danmark, men er det tekniske udtryk for "betalinger, der oplyses uden at passere danske valutahandlere, jfr. valutabekendtgørelsens § 11.

Benyttes som arbejdshypotese den antagelse, at de samlede udestående kommercielle lån gennem 1974 udviser samme fordeling på valutaer, som de registrerede bruttooptagelser, og antages det endvidere, at alle lånene er optaget som roll-over lån med en løbetid på 6 måneder, d.v.s. at det enkelte lån skal indfries og afløses af et nyt lån hver 6. måned, kan der gennemføres et regneeksempel vedrørende 1974. I tabel C er resultatet af dette regneeksempel angivet. Beregningerne bygger på tallene i tabel B og forudsætter, at lån optaget i f.eks. US $ i januar måned afregnes til den danske virksomhed efter januar måneds gennemsnitskurs for US $ og tilbagebetales efter 6 måneder i juli efter denne måneds gennemsnitskurs for US $. Differencen mellem de således beregnede kronebeløb angiver tabet eller gevinsten som følge af svingninger i valutakursen.

Tabel C Tab eller gevinst på kommercielle lån som følge af ændringer i valutakurserne.

Tab (-) eller gevinst på lån optaget i:	
US $	103 mill.kr.
DM	4 mill.kr.
Hfl.	0 mill.kr.
Sfr.	-93 mill.kr.
	14 mill.kr.

Beregningen i tabel C, der som sagt må tages med alle mulige forbehold, viser, at det må skønnes, at der har været betydelige gevinster som følge af faldet i dollarkursen gennem 1974, mens der til gengæld har været næsten lige så store tab som følge af den stigende kurs på Sfr. Tabellen tyder endvidere på, at den enkelte virksomhed kan have haft betydelige tab eller gevinster, mens der for samtlige virksomheder taget under et næpppe har været større bevægelser.

Såfremt de anførte beregninger er nogenlunde repræsentative, og såfremt virksomhederne i samme udstrækning ville angive tab og gevinster i indkomstopgørelserne, er det sandsynligt, at der ikke i 1974 ville have været større ændringer i skatteprovenuet som følge af en udvidet beskatning af kommercielle mellemværender med udlandet. Det må imidlertid understreges, at dette resultat er snævert knyttet til den faktiske kursudvikling i året 1974.

På grundlag af udviklingen i den forløbne del af 1975, hvor der har været en kraftig stigning i dollarkursen, mens kursen på Sfr. har været nogenlunde uforandret, kan det anslås, at der i 1975 overvejende vil blive tale om tab, d.v.s. at de eventuelle nye regler ville indebære et provenutab for dette år. Samtidig synes der at være en tendens til - måske som følge af erfaringerne med Sfr. i 1974 - at erhvervsvirksomhederne nu i større udstrækning optager lån i andre valutaer end Sfr. Det er således ikke muligt at udtale sig om provenuvirkningerne i de kommende år, men det må understreges, at der meget vel kan blive tele om betydelige ændringer i provenuet.

En opdeling af de kortfristede udlandsmellemværender er, som det er omtalt i det foregående, ikke muligt med en tilfredsstillende grad af sikkerhed. De beregninger, der er gennemført, må derfor snarere opfattes som regneeksempler end som udtryk for den faktiske fordeling. Eksemplerne er imidlertid blevet anført, dels for at anskueliggøre problemerne ved en beregning, dels for at søge at give blot en vis vejledning i de eventuelle kurstabs og gevinsters art og størrelse.

Tilsvarende beregninger vil ikke blive søgt gennemført for de langfristede udlandsmellemværender (finanslån), idet en fordeling her vil være endnu mere usikker, og således let vil blive mere vildledende end vejledende. Det skal her blot nævnes, at det fornylig er blevet anslået, at nettogælden på de af erhvervslivet i udlandet optagne almindelige finanslån andrager hen imod 5 mia.kr. (Ved almindelig finanslån forstås lån, der har kunnet optages efter bestemmelserne i valutabekendtgørelsens § 27, stk. 2, nr. 1, og uden, at en særlig tilladelse fra Danmarks Nationalbank har været fornøden).

For disse almindelige finanslån er der i tabel D angivet en fordeling efter valuta på låneoptagelsestidspunktet (indberetningstidspunktet). Igen må det fremhæves, at disse tal ikke kan tages som udtryk for valutafordelingen for de udestående lån, idet disse - såfremt de er forsynet med "multicurrency clause" - kan være omlagt til andre valutaer.

Tabel D. Almindelig finanslån fordelt på valutaer ved låneoptagelse

	I alt	Heraf optaget i			
		$	Sfr.	DM	Andre[1]
	mill.kr.				
1972	790	176	539	37	38
1973	2.245	120	1.641	322	162
1974	1.456	105	1.030	72	249
1. halvår 1975	181	25	73	43	40
januar 1972 til juni 1975	4.672	426	3.283	474	489
	pct.				
	100	9	70	10	11

1) Andre valutaer omfatter hovedsagelig hollandske gylden. Lån i sterling udgør kun minimale beløb.

Tabel D viser det meget væsentlige, at valutafordelingen.for finanslån er lielt forskellig fra valutafordelingen for de kommercielle lån. Blandt de sidste spillede US $ og Sfr. nogenlunde samme rolle i 1974, men således at DM og Hfl. også vejede ganske tungt. Blandt finanslånene indtager Sfr. derimod en dominerende plads, og i 1974 var godt 70 pct. af de registrerede finanslånsoptagelser i denne valuta. Kår det samtidig tages i betragtning, at netop Sfr. udviste en betydelig kursstigning i de sidste måneder af 1974 og fortsat gennem 1975 har ligget på et højt niveau, indebærer dette, at der netto har været ganske betydelige tab på finanslån som følge af ændringer i valutakurserne. Tabene som følge af stigningen i Sfr. kursen er ikke ved finanslånene blevet opvejet af tilsvarende gevinster for andre erhvervsvirksomheder SOHL følge af faldet i dollarkursen.

For statskassen ville en beskatning af tab og gevinst på valutakursændringer således for finanslån have indebåret et ikke ubetydeligt provenutab i 1974-75.

Ligesom for de kommercielle lån er det heller ikke for finanslånene muligt at udtale sig om provenuvirkningen i årene fremover, idet denne fuldstændig afhænger af udvikling;en i de relative valutakurser og af, hvilke valutaer lånene vil lyde i. Det er ikke i dag muligt at give skøn for udviklingen i disse faktorer i de kommende år.

Bilag 4

Det valutariske kontrolsystem.

I henhold til valutabestemmelserne skal køb og salg af fremmed valuta ske gennem de autoriserede valutahandlere. Denne bestemmelse gælder dog ikke for kontant rejsevaluta (checks, pengesedler og skillemønt) i mindre omfang samt enkeltstående transaktioner, der ikke overstiger 3.000 kr. - medmindre det skønnes, at sådanne enkeltstående transaktioner er led i en samlet disposition, der overstiger 3.000 kr.

Ved køb hos autoriseret valutahandler af fremmed valuta skal der afgives anmeldelse til Danmarks Nationalbank. Ved betaling til udlandet af danske kroner skal der ske tilsvarende anmeldelse.Beløb, der modtages fra valutaudlændinge i fremmed valuta eller i danske kroner skal ved modtagelsen anmeldes til Danmarks Nationalbank for beløb i fremmed valuta, hvad enten beløbet straks købes af en valutahandler, eller det i indtil 3o dage indsættes på valutakonto hos en autoriseret valutahandler. Nationalbanken modtager dog normalt ikke anmeldelse om de enkelte rejsevalutatransaktioner, men kun månedlige samleindberetninger herom.

Valutaindlændingen har i betydeligt omfang adgang til ikke at hjemtage beløb fra udlandet, såfremt de pågældende beløb anvendes til,udligning af visse gældsforpligtelser opstået i overensstemmelse med valutabestemmelserne. I sådanne tilfælde skal der ske anmeldelse til Danmarks Nationalbank, når den samlede udligning (summen af tilgodehavenderne) inden for en måned overstiger 40.000 kr.

Anmeldelser sker normalt ved grønne (betaling -til udlandet) og hvide (betaling fra udlandet) anmeldelser» Kopi.af disse anmeldelser er medtaget som bilag 5a og 5b.Disse anmeldelser specificerer transaktionens art, det overførte beløb, møntsort, kreditors respektive debitors hjemland samt den ekspederende valutahandler. Endvidere angives navn og adresse for den valutaindlænding, som foretager eller modtager betalingen samt .eventuelt moms-nr.

I visse tilfælde er det tilladt ikke at hjemtage beløb fra udlandet. Sådanne beløb skal indsættes på konto hos en udenlandsk bank, hvorfra udgifter afholdes. Sådanne konti kan enten opretholdes efter de generelle valutaregler eller efter særlig tilladelse fra Danmarks

Nationalbank. Ved oprettelse af en konto i udlandet opfyldes anmeldelsespligten ved indsendelse enten af grønne og hvide anmeldelser eller af særlige kontoindberetninger til Danmarks Nationalbank. De omtalte valutaindberetninger indsendes med fastsatte intervaller afhængig af den omsætning, der erfaringsmæssigt er over den enkelte konto. For alle konti med væsentlig omsætning sker indberetning månedligt.

I Danmarks Nationalbank bearbejdes det modtagne materiale dels med henblik på kontrol af, om valutabestemmelserne er overholdt, dels med henblik på en valutastatistisk behandling. Den valutastatistikeviderebehandling foretages i Datacentralen, hvor oplysningerne overføres til EDB.

Fra databåndene hos Datacentralen er det muligt at udsortere transaktioner af en bestemt art f.eks. transaktioner vedrørende kommercielle lån eller finanslån, ligesom det er muligt at udsortere alle transaktioner foretaget af en bestemt valutaindlænding. Disse bånd opbevares, for så vidt angår anmeldelserne, i 2 år. Databånd vedrørende de særlige kontoindberetninger opbevares for tiden kun i lo dage, men selve de originale kontoindberetninger i minimum 6 år. Der vil ikke være principielle vanskeligheder forbundet med en eventuel længere opbevaring af databåndene.

Det øvrige originale indberetningsmateriale (anmeldelser) opbevares af Danmarks Nationalbank i minimum 6 år. Det vil på grundlag af databåndene være muligt at efterspore det originale anmeldelsesmateriale. Oplysninger om en bestemt valutaindlænding i en bestemt måned vil dog også kunne fremdrages manuelt, efter at databåndene er slettet - forudsat de ønskede oplysninger vedrører kapitaltransaktioner.

Nationalbanken sondrer ved overtrædelse af valutabestemmelserne mellem formelle overtrædelser og andre overtrædelser. Formelle overtrædelser er tilfælde, hvor en transaktion, der kræver tilladelse, er gennemført uden tilladelse, men hvor tilladelsen utvivlsomt ville være blevet givet efter ansøgning. I sådanne tilfælde påtales det skete, og transaktionen godkendes efterfølgende.

I tilfælde af at transaktionen ikke ville være blevet godkendt efter ansøgning, er det Nationalbankens praksis at søge at få transaktionen tilbageført. I modsat fald overgives sagen til politiet. Hvis der foreligger falske oplysninger eller gentagelsestilfælde, overgives sagen altid til politiet.

Der foreligger kun få straffesager vedrørende valutalovovertrædelser. Det stærkt begrænsede antal straffesager må bl.a. ses på baggrund af, at der i det seneste halve snes år er foretaget en betydelig afvikling af valutarestriktioner, samt at betalinger til og fra udlandet skal foregå gennem de autoriserede valutahandlere, således at der foretages en forudgående kontrol hos valutahandleren.

Strafferammen for overtrædelse af valutabestemmelserne er bøde, hæfte eller fængsel i indtil 2 år. I praksis anvendes bøde.

I mange sager indgår overtrædelse af valutabestemmelserne som en del af anklageskrift og dom, hvorfor det er vanskeligt at vurdere den selvstændige betydning af valutaovertrædelsen.

Bilag 5

Betalingsanmeldelser til Nationarbanken.

5 a. Anmeldelse af betaling fra udlandet ("hvid- anmeldelse").

5 b. Anmeldelse af "betaling til udlandet ("grøn anmeldelse").

5 c. Erklæring om valutaindlændinges optagelse hos valutaudlændinge af almindelige finanslån samt koncernlån.

5 d. Erklæring vedrørende køb samt leje udover 1 år af fast ejendom/ lejlighed i udlandet til ikke-erhvervsmæssig brug.

Bilag 5 a.

Anmeldelse af betaling fra udlandet

Afgives for beløb over 3.000 kr., behørigt udfyldt, herunder X i ruder.

21	Udfyldes ikke	Møntsort	Beløb
1 2	7 8		

Udfyldes af det ekspederende pengeinstitut →

Udfyldes ikke											
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		22

Værdien i danske kroner — Ørebeløb anføres **ikke**

Debitors hjemland

Afleveres til det pengeinstitut, der foretager afregningen. Særskilt anmeldelse afgives for hvert betalingsformål. Foreligger der særlig tilladelse fra dansk myndighed, anføres dennes dato og referencenummer samt myndighedens navn. Dokumentation må forelægges, såfremt dette kræves.

Fremsendt til Danmarks Nationalbank til afgørelse gennem:

Dato, valutahandlerens stempel og registreringsnr.

Bogført over for udlandet hos:

Registreringsnr. (69–72)

Ekspederet:

Dato, valutahandlerens stempel og registreringsnr.

Varer, der udføres eller sælges i transit

Varens art

X det aktuelle betalingsformål

	Måned	År	
Solgte varer, der er udført: Udførselstidspunkt		19	0000
Solgte varer, der betales før udførselen: Aftale om salg indgået		19	
Forventet tidspunkt for udførselen		19	0030
Varer, solgt i transit uden at passere dansk område: Varerne er leveret / forventes leveret		19	0100
	23 24	25 26	

Søtransport 0300

Provision, spedition og direkte vareforsikring 0800

Andre transaktioner, herunder leje af varer

(Kortfattet beskrivelse af betalingsformålet anføres nedenfor eller på bagsiden)

27 30

Udfyldes ikke (31 32 43)

Ovennævnte og de på bagsiden anførte oplysninger, der tjener til bedømmelse af den modtagne betalings lovlighed, er afgivet under ansvar i h. t. § 15 i lov om valutaforhold m. v. (se bagsiden).

Navn: Tlf.:

(Underskrift)

Adr.: MOMS-nr. (49 50 51 52 53 54 – 55)

Dato: Hvis intet MOMS-nr. sæt X i rude ☐ **Rubrikkerne på bagsiden skal også udfyldes.**

Supplerende oplysninger:

1. **Ved betaling for tjenesteydelser, (herunder lejebetalinger, for sådanne skal tillige punkt 3. nedenfor udfyldes) oplyses:**
   Betalingen vedrører **tjenester**, der er resp. vil blive ydet i perioden
   fra den / 19 til den / 19
   Forfaldstidspunkt:

2. **Ved betaling af renter, udbytter og lign. oplyses:**
   Betalingen vedrører **renter, udbytter og lign.**, for perioden
   fra den / 19 til den / 19
   Forfaldstidspunkt:

3. **Ved betaling for brugsrettigheder over formuegoder, herunder fast ejendom, transportmidler og andre varer (punkt 1. ovenfor skal tillige udfyldes) oplyses:**
   Brugsretten løber
   fra den / 19 til den / 19

Evt. yderligere oplysninger, herunder om betalingen vedrører diskontering af veksler, remburs eller garantistillelse i form af accepter:

§ 15 i lov om valutaforhold m.v. indeholder straffebestemmelser for meddelelse af urigtige eller vildledende oplysninger, for fortielse af oplysninger af betydning, for overtrædelse eller tilsidesættelse af vilkår, der er fastsat i en tilladelse eller bevilling, og for undladelse af meddelelse af oplysninger. § 55 i Handelsministeriets bekendtgørelse om valutaforhold af 12. marts 1973 indeholder straffebestemmelser for overtrædelse af denne bekendtgørelse.

Anmeldelse af betaling til udlandet

Afgives for beløb over 3.000 kr., behørigt udfyldt, herunder X i ruder.

DANMARKS NATIONALBANK

2 2	Udfyldes ikke	Møntsort	Beløb
1 2	7 9		

Udfyldes af det ekspederende pengeinstitut →

Udfyldes ikke: 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 22

Værdien i danske kroner — **Ørebeløb anføres ikke**

Kreditors hjemland

Afleveres til pengeinstituttet, forinden betaling foretages. Særskilt anmeldelse afgives for hvert betalingsformål. Foreligger der særlig tilladelse fra dansk myndighed, anføres dennes dato og referencenummer samt myndighedens navn. Dokumentation må forelægges, såfremt dette kræves.

Varer, der indføres eller handles i transit

Varens art

X det aktuelle betalingsformål

	Måned	År	
Købte varer, der er indført:			
Indførselstidspunkt		19	0000
Købte varer, der betales forud for indførselen:			
Aftale om køb indgået		19	
Forventet tidspunkt for indførselen	Dato	19	0030
Købte varer, der videresælges i transit uden at passere dansk område:			
Varerne er leveret / forventes leveret	Dato	19	0100
Varerne sælges til: _____ (Land) for _____ (Beløb), der er / forventes betalt		19	

23 24 25 26

Søtransport bortset fra indenrigsfart	0300
Provision, spedition og direkte vareforsikring	0800
Andre transaktioner, herunder leje af varer. (Kortfattet beskrivelse af betalingsformålet anføres nedenfor eller på bagsiden)	27 30

Fremsendt til Danmarks Nationalbank til afgørelse gennem:

Dato, valutahandlerens stempel og registreringsnr.

Bogført over for udlandet hos:

Registreringsnr. 69 72

Ekspederet:

Dato, valutahandlerens stempel og registreringsnr.

Udfyldes ikke: 31 32 43

Ovennævnte og de på bagsiden anførte oplysninger, der tjener til bedømmelse af den ønskede betalings lovlighed, er afgivet under ansvar i h. t. § 15 i lov om valutaforhold m. v. (se bagsiden).

Navn: _____ Tlf.: _____

(Underskrift)

Adr.: _____ MOMS-nr. 49 50 51 52 53 54 – 55

Dato: _____ Hvis intet MOMS-nr. sæt X i rude ☐ **Rubrikkerne på bagsiden skal også udfyldes.**

Supplerende oplysninger:

1. **Ved betaling af gæld til udlandet.**

   Seneste betalingstidspunkt iflg. **aftale** er den: / 19

   Hvis betalingstidspunkt ikke er fastsat iflg. aftale, er seneste **kutymemæssige** betalingstidspunkt den:..... / 19

   X i rude

   Ved nærværende betaling er der opnået rabat el. lign. fra leverandøren..... ☐

2. **Ved betaling for tjenesteydelser, (herunder lejebetalinger, for sådanne skal tillige punkt 4. nedenfor udfyldes) oplyses:**

   Betalingen vedrører **tjenester**, der er resp. vil blive ydet i perioden

   fra den / 19 til den / 19

   Forfaldstidspunkt:

3. **Ved betaling af renter, udbytter og lign. oplyses:**

   Betalingen vedrører **renter, udbytter og lign.**, for perioden

   fra den / 19 til den / 19

   Forfaldstidspunkt:

4. **Ved betaling for brugsrettigheder over formuegoder, herunder fast ejendom, transportmidler og andre varer (punkt 2. ovenfor skal tillige udfyldes) oplyses:**

   Brugsretten løber

   fra den / 19 til den / 19

Evt. yderligere oplysninger, herunder om betalingen vedrører diskontering af veksler, remburs eller garantistillelse i form af accepter:

§ 15 i lov om valutaforhold m.v. indeholder straffebestemmelser for meddelelse af urigtige eller vildledende oplysninger, for fortielse af oplysninger af betydning, for overtrædelse eller tilsidesættelse af vilkår, der er fastsat i en tilladelse eller bevilling, og for undladelse af meddelelse af oplysninger. § 55 i Handelsministeriets bekendtgørelse om valutaforhold af 12. marts 1973 indeholder straffebestemmelser for overtrædelse af denne bekendtgørelse.

Erklæring om valutaindlændinges optagelse hos valutaudlændinge af **almindelige finanslån*) samt koncernlån*)**

Udfærdiges – så vidt muligt på skrivemaskine og afgives udfyldt med de i rubrikkerne A-H krævede oplysninger til den kronekontofører, der skal udfylde rubrik I eller i øvrigt ekspedere sagen.

(Udfyldes ikke)

Vb. Nr. L 17286

Der må ikke indgås ubetinget forpligtelse, før dispositionen er godkendt

A

Långivers navn og adresse:

Er långiveren moderselskab el. lign. for låntageren: Ja ☐ Nej ☐ (sæt X)

Lånets hovedstol ..... } i den i låneaftalen fastsatte møntsort

Nettoprovenuet af lånet ..... }

Nettoprovenuet omregnet til d. kr. _____

Dersom låneprovenuet vil blive udbetalt i anden møntsort end den i selve låneaftalen fastsatte, anføres arten af den pågældende anden møntsort: _____

B

Låneprovenuet skal udelukkende anvendes til finansiering af følgende udgifter:

1. Udgifter vedrørende erhvervsbygninger for den i rubrik C anførte virksomhed:

	(sæt X)	Beløb	Supplerende oplysninger
Opførelse	☐	_____ kr.	_____
Indretning	☐	_____ kr.	_____
Udvidelse	☐	_____ kr.	_____
_____	☐	_____ kr.	_____

2. Udgifter vedrørende maskiner, anlæg, transportmidler m. v.

Anskaffelse og ombygning til brug for den i rubrik C nævnte virksomhed:

	(sæt X)	Beløb	Supplerende oplysninger
Maskiner	☐	_____ kr.	_____
Anlæg	☐	_____ kr.	_____
Transportmidler	☐	_____ kr.	_____
_____	☐	_____ kr.	_____
_____	☐	_____ kr.	_____

3. Andre udgifter (må specificeres nærmere)

_____

_____

_____

_____

_____

_____

C

1) De i rubrikkerne B1, B2 og/eller B3 anførte aktiver skal udelukkende anvendes af følgende virksomhed:

Navn og adresse _____

Arten af den virksomhed, der drives i nævnte virksomhed: (sæt X)

Landbrug ☐ Industri ☐ Håndværk ☐ Fiskeri ☐ Varehandel ☐ Transport ☐

_____ ☐ _____ ☐ (kortfattet beskrivelse af arten)

Er den virksomhed, i hvilken aktiverne skal anvendes, praktisk taget fuldt ud kontrolleret af mig/os: Ja ☐ Nej ☐ (sæt X)

2) Totalbeløbet for de i rubrikkerne B1, B2 og/eller B3 anførte udgifter beløber sig i alt til kr. _____

Af nævnte totalbeløb har jeg/vi afholdt udgifter på kr. _____ i følgende tidsrum:

_____

_____

Af nævnte totalbeløb vil jeg/vi afholde udgifter på kr. _____ i følgende tidsrum:

_____

_____

3) Jeg/Vi har efter modtagelsen af ovenanførte finanslån i indeværende kalenderår optaget lån til finansiering

a) af de under B1 og/eller B2 nævnte formål til i alt kr. _____ **)

b) af de under B3 nævnte formål til i alt kr. _____ **)

*) Disse begreber er nærmere defineret i de valutabestemmelser, som Danmarks Nationalbank har udsendt til de autoriserede kronekontoførere, d. v. s. bankerne, fondsbørsvekselererne, sparekasserne, andelskasserne, Postgirokontoret og Overformynderiet. Kronekontoførerne kan give nærmere oplysning herom samt om de valutabestemmelser, der gælder for lån af de omhandlede arter.

**) Det beløb, der skal opgives i denne rubrik, omfatter også finanslån, der er optaget af andre her i landet hjemmehørende end låntageren, når disse andre gennem aktiebesiddelser, stemmeretsregler, andre vedtægtsbestemmelser eller aftaler er knyttet til en fælles koncern eller i øvrigt er således forbundne med den, der optager det i erklæringen omhandlede lån, at de samlet må anses for at udgøre en økonomisk enhed. I tilfælde, hvor denne bestemmelse er aktuel, må der i rubrik F gives den fornødne yderligere information.

VEND

D

Lånets løbetid: _____

De i låneaftalen fastsatte afdragsvilkår***) er følgende:

_____

_____

_____

Andre aftaler: (f. eks. mulighed for omlægning til anden møntsort)

_____

E

Der er stillet følgende sikkerhed over for långiveren:

- ☐ pant i den faste ejendom, hvis opførelse m. v. er finansieret ved lånoptagelsen, eller hvortil de aktiver, der danner grundlag for lånoptagelsen, er knyttet
- ☐ pant i låntagers andre aktiver end fast ejendom
- ☐ garanti fra dansk pengeinstitut
- ☐ garanti fra dansk forsikringsselskab
- ☐ garanti fra låntagers udenlandske moderselskab eller lign.
- ☐ anden sikkerhed (arten anføres) _____

F

(sæt X)

Jeg/Vi har ☐ / har ikke ☐ tilknytning til andre her i landet hjemmehørende virksomheder gennem aktiebesiddelse, stemmeretsregler, andre vedtægtsbestemmelser eller aftaler, der knytter mig/os til en fælles koncern, eller som på anden måde bevirker, at vi samlet må anses for at udgøre en økonomisk enhed (jfr. fodnote**) til rubrik C).

Såfremt sådan tilknytning m. v. foreligger, må der gives nærmere oplysninger herom:

_____

_____

Eventuelle supplerende oplysninger anføres i rubrik G eller i bilag.

G

Supplerende oplysninger

_____

_____

_____

_____

_____

H

Undertegnede erklærer herved, at være orienteret om de valutabestemmelser, der gælder i forbindelse med ovennævnte disposition.

Ovennævnte oplysninger, der tjener til bedømmelse af den ønskede transaktions lovlighed, er afgivet under ansvar i henhold til § 15 i lov om valutaforhold m. v.****).

Navn og stilling

Adresse		Dato
Underskrift	Telefon	MOMS-nr. Hvis intet MOMS-nr. sæt X i rude... ☐

I

Kronekontoførerens attestation:

Efter at have foretaget en vurdering af sagen og i fornødent omfang at have set dokumentation for de afgivne oplysninger erklærer vi herved, at vi finder, at optagelsen af ovennævnte lån, der er afregnet gennem os, jfr. vedlagte anmeldelse af betaling fra udlandet, opfylder de heftor fastsatte betingelser.

_____, den _____ 19_____

Reg. nr. _____

_____
(Forpligtende stempel og underskrift

Fremsendt til Danmarks Nationalbanks afgørelse gennem:	Danmarks Nationalbanks afgørelse:	Kronekontoførerens noteringer:
(Dato, kronekontoførerens stempel og registreringsnr.)		

***) Bortset fra tilfælde af væsentlig misligholdelse, konkurs eller lignende generelle kreditorordninger.

****) § 15 i lov om valutaforhold m.v. indeholder straffebestemmelser for meddelelse af urigtige eller vildledende oplysninger, for fortielse af oplysninger af betydning, for overtrædelse eller tilsidesættelse af vilkår, der er fastsat i en tilladelse eller bevilling, og for undladelse af meddelelse af oplysninger. § 55 i valutabekendtgørelsen indeholder straffebestemmelser for overtrædelse af denne bekendtgørelse.

Erklæring vedrørende køb samt leje udover 1 år af fast ejendom/lejlighed i udlandet til **ikke-erhvervsmæssig** brug

(Ved emigration gælder særlige regler)

Udfærdiges - så vidt muligt på skrivemaskine - og underskrives i 2 eksemplarer, der afleveres til den valutahandler, der skal ekspedere sagen. Hver enkelt erhverver af en andel skal afgive særskilt erklæring.

(Udfyldes ikke)

Vb. № F 39884

Ejendommens/Lejlighedens beliggenhed (adr., matr.nr. el. lign.)	Overtagelsesdato	Sælgers/Udlejers navn og adresse

Når erhvervelsen omfatter **hele** ejendommen/lejligheden: Underskriveren bliver (sæt kryds) ☐ ejer ☐ lejer

Når erhvervelsen omfatter en **andel** i ejendommen/lejligheden: Underskriveren bliver (sæt kryds) ☐ ejer ☐ lejer

Andelens størrelse i forhold til ejendommens/lejlighedens totalværdi: _____ (brøkdel)

Andelen giver ret til at benytte ejendommen/lejligheden i: _____ (tidsperiode)

NB. Det er et vilkår for køb af andel i en ejendom/lejlighed, at der udstedes adkomstdokument (skøde)*), hvori andelen af ejendomsretten og købesummen herfor er præciseret. Tilsvarende regler gælder for lejekontrakter*).

Købesummen/Lejen (ved lejemål anføres 10 gange årslejen) andrager: Køb / Leje	Møntsort	Beløb Købesum resp. 10 × årslejen	Værdien i d. kr. (Udfyldes af valutahandleren)
☐ ☐ Grund			
☐ ☐ Bygninger			
☐ ☐ Lejlighed			
☐ ☐ Løsøre			
☐ ☐ Tilbygning, forbedring m. v.			
I. a. **Anskaffelsessum** i alt for ovennævnte aktiver i udlandet			
b. Værdien af større effekter, som udføres her fra landet til installering i eller på ejendommen/lejligheden (inkl. fragtudgifter).			
II. **Samlet ny investering** (a + b)			
Såfremt køberen/lejeren eller andre valutaindlændinge tidligere har investeret i ovennævnte ejendom/lejlighed, resp. andel, anføres investeringens størrelse. I modsat fald anføres 0			
III. **Totalsum** for nærværende og evt. tidligere af valutaindlændinge foretagne investeringer i ejendommen/lejligheden			

Anskaffelsessummen *som anført under* **I. a.** *berigtiges således:*

Kontant betaling gennem autoriseret valutahandler		
Overtagelse af bestående lån i ejendommen/lejligheden		
Henstand fra sælgeren, herunder sælgerpantebreve		
På anden måde, f. eks. nye lån i udlandet (måden anføres på bagsiden)		
I alt (svarende til **I. a.**)		

Med hensyn til betaling til udlandet se bagsiden.

Eventuelle supplerende bemærkninger anføres på bagsiden.

Undertegnede er orienteret om de danske valutabestemmelser, der gælder for ovennævnte erhvervelse(r), og erklærer herved

at der ved erhvervelse af en andel i ejendommen/lejligheden vil blive udstedt adkomstdokument*), der præciserer andelen af den erhvervede ret og vederlaget herfor,

at ville tage ejendommen/lejligheden i brug til ferieformål eller lignende inden 1 år fra det tidspunkt, da købesummen/lejen eller del heraf er betalt.

* *Ovennævnte oplysninger og de på bagsiden eventuelt anførte er afgivet under ansvar i henhold til § 15 i lov om valutaforhold m. v. (se bagsiden).*

Navn: Telefon (9-16):

Adresse: Dato:

Personnr. (CPR): **Vend**

*) Dette krav indebærer normalt, at erhververe af andele i en ejendom/lejlighed skal være myndige.

Supplerende bemærkninger:

Erklæringen afgives i medfør af § 53 i Handelsministeriets bekendtgørelse nr. 118 af 12. marts 1973 (valutabekendtgørelsen), uanset om dispositionen berigtiges ved betaling gennem autoriseret valutahandler eller på anden måde.
Når erhvervelsen er godkendt af Danmarks Nationalbank eller af en autoriseret valutahandler, kan ubetinget aftale om købet/lejemålet indgås med finansiering på den på forsiden anførte måde. Ændringer i finansieringsbetingelserne kan frit forelages, medmindre de medfører en fremskyndelse af betalinger herfra landet.
Provenu af lån må kun hjemtages her til landet i det omfang, de tjener til refinansiering af den del af investeringen, der allerede er berigtiget herfra landet. Valutahandlerne kan i øvrigt give oplysning om reglerne for optagelse af lån.

Betaling til udlandet af den kontante del af den godkendte købesum samt af afdrag på restkøbesummen og på lån skal normalt foretages gennem en autoriseret valutahandler i overensstemmelse med de på betalingstidspunktet gældende valutabestemmelser og mod afskrivning på nærværende erklæring. Betaling af godkendte lejebeløb, af renter, af omkostninger i forbindelse med erhvervelsen samt af løbende udgifter til vedligeholdelse af ejendommen/lejligheden skal normalt ske gennem autoriseret valutahandler og i overensstemmelse med de på betalingstidspunktet gældende valutabestemmelser samt under henvisning til nærværende erklærings referencenr. og dato.

Salg og udlejning til i udlandet hjemmehørende kan ske frit. Provenu hidrørende herfra er hjemførselspligtigt.

Salg og udlejning til her i landet hjemmehørende kan ske frit, medmindre der ved godkendelsen af erhvervelsen af Nationalbanken er taget forbehold. Betaling mellem parterne skal ske i danske kroner. Køberen kan overtage bestående lån i ejendommen/lejligheden.

DANMARKS NATIONALBANK

De omhandlede dispositioner er i overensstemmelse med de gældende danske valutabestemmelser:	Fremsendt til Danmarks Nationalbank til afgørelse gennem:	Valutahandlerens erklæringer:
Dato, valutahandlerens stempel og registreringsnr.	Dato, valutahandlerens stempel og registreringsnr.	
Danmarks Nationalbanks afgørelse:		

§ 15 i lov om valutaforhold m. v. indeholder straffebestemmelser for meddelelse af urigtige eller vildledende oplysninger, for fortielse af oplysninger af betydning, for overtrædelse eller tilsidesættelse af vilkår, der er fastsat i en tilladelse eller bevilling, og for undladelse af meddelelse af oplysninger. § 55 i valutabekendtgørelsen indeholder straffebestemmelser for overtrædelse af denne bekendtgørelse.

APPENDIKS

Efter at arbejdsgruppen har afgivet sin redegørelse, er der fremkommet oplysninger om, hvorledes valutakursgevinst og –tab i skattemæssig henseende behandles i Storbritannien.

På grundlag heraf kan oplyses følgende:

Hovedreglen er, at alle valutakursgevinster og -tab skal beskattes.

a) Hvis valutakursgevinst eller -tab fremkommer i forbindelse med en erhvervsvirksomheds drift, medregnes gevinst eller tab til den skattepligtige almindelig indkomst. Fremkommer der ved opgørelsen af den samlede skattepligtige almindelige indkomst et underskud, kan dette fremføres 1 år. Almindelig indkomstskat og selskabsskat svares iøvrigt i England efter regler, der stort set er sammenlignelige med de danske.

b) Hvis valutakursgevinsterne vedrører formueområdet, beskattes gevinst efter regler, der stort set svarer til dansk særlig indkomstskat. Valutakurstab vedrørende formueområdet kan fradrages i anden positiv særlig indkomst. En samlet negativ særlig indkomst kan frembøres 1 år. Der kan ikke ske overførsel mellem positiv almindelig indkomst og negativ særlig indkomst eller omvendt.

c) Valutakursgevinst eller -tab af privat karakter, f.eks. på rejsevaluta eller fremkommet i forbindelse ned privat fast ejendom i udlandet, skal ikke medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige almindelige eller særlige indkomst.

Der træffes ikke i England særlige kontrolforanstaltninger for at hindre omgåelse eller skatteunddragelse. Kontrollen udøves af skattemyndighederne gennem Bank of England.

På side 91-92 er optrykt den fra Storbritannien modtagne redegarelse

MODTAGET
21 OKT. 1975
Skd. 7. kontor

INLAND REVENUE
SECRETARIES' OFFICE

SOMERSET HOUSE LONDON WC2R 1LB

Direct line 01-438 6518
Switchboard 01-438 6622

DET JURIDISKE LABORATORIUM VED KØBENHAVNS UNIVERSITET

Your reference

Our reference T1169/199/75

Date 13 October 1975

H K Andersen Esq
Ministeriet For Skatter Og Afgifter
Skattedepartementet
Christiansborg Slotsplads 1
1218 Copenhagen
DENMARK

Dear Mr Andersen

Thank you for your letter of 15 September about the tax treatment of profits on foreign exchange dealings.

The answers to your questions are as follows::

i. All gains arising on transactions in foreign currency are chargeable to UK tax. Gains arising from business transactions will, if the transaction is of a revenue nature, be included in the trading profits of the business and will therefore be charged to income tax or corporation tax. UK income tax is approximately equivalent to Danish National Income Tax and UK corporation tax is broadly similar to your Company Income Tax. Gains arising from transactions for private purposes, or from business transactions of a capital nature, are chargeable to capital gains tax, which is similar to the Special Income Tax in Denmark. There is, however, an exemption from capital gains tax where the gain arises on foreign currency which has been acquired by a private individual for the personal expenditure outside the United Kingdom of himself or his family. For these purposes, 'personal expenditure[1] includes currency acquired in order to buy or maintain a residence outside the UK.

ii. There is no special treatment for gains arising from the financing of imports and exports. The method of taxation will again depend on whether the transaction concerned is of a capital or a revenue nature.

iii. The Inland Revenue has no special control measures to prevent evasion. Exchange control is exercised by the Treasury through the Bank of England.

I should add that losses are treated in the same way as gains, although capital losses are dealt with differently from trading losses. Capital losses may be set against other capital gains arising in the same year or in a subsequent year, but they may not be carried back to an earlier year. Trading losses from transactions in foreign currency are taken into account in arriving at a business overall trading profit or loss. Where the overall result is a loss it may be carried forward and set

against profits of the trade in a subsequent period. Capital losses may not, however, be set off against income, and income or trading losses cannot be allowed against capital gains.

I hope this reply will be helpful to you. If you need any further information please do not hesitate to write to me again.

Yours sincerely

N C Munro